

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisorile nefrancate nu se
 primesc.
 Manuscrisurile nu se returnează.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
 în Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Nux. Augenthaler & Emmerich Les-
 ner, Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelk.
 în Budapesta: la A. V. Gold-
 berger, Ekestein Bernat, Imiliu
 Leopold (VII. Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie armonioasă pe o coloană 10
 bani pentru o publicare. Publi-
 cități mai dese după tarife
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 8-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(Număr de Duminică 11.)

„GAZETA” iese în 11: cur. și
 Abonamente pentru Anul Ungar:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr.-ii de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr.-ii de Duminică 8 fr. pe an.
 Se primumă la toate ofi-
 ciele postale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Tergul Inului Nr. 30. etajul
 I.: Pe un an 30 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
 Cu dinstul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 57.—Anul LXVII

Brașov, Vineri 12 (25) Martie.

1904.

Schimbarea legii electorale.

Erăși au început să umble prin țară așa numiții comisari pentru cu-
 legerea de anumite date statistice
 dela locuitorii din orașe și din
 sate, ca pe timpul recensământului
 său a numărării poporului. De astă-
 dată, cum șcim, e vorba de a se
 înscrie pe câte o foaie dela biroul
 statistic, cu rubrici, ce cuprind între-
 bări tipărite în limba maghiară toți
 locuitorii supuși unguir de sex băr-
 bătesc, cari au implinit etatea de
 20 de ani, dând fie-care din acești
 locuitori răspunsul la întrebările puse
 în foaie: în ce an s'a născut? Care
 fie ocupația? Care îi e limba ma-
 ternă? Scie ungueresce? Scie în ge-
 nere scie și ceti? A terminat vre-o
 școlă medie? Și ce școli mai înalte
 a frecuat? Ce diplome și atestate
 are și din ce an? Ce fel de dare
 plătesce? Are proprietăți imobile și
 câte? Ce meserie său comerțu eser-
 cită?

Guvernul ungueresc vrea să cu-
 noscă răspunsul dela fie-care, vrea
 să-și adune aceste date pentru a se
 folosi de ele în scopul de a schimba
 său a reforma legea electorală die-
 tală, care prea s'a învechit, prea e
 deochiată înaintea lumii culte, așa
 că au început să le fie rușine de ea
 „liberalilor” koșuthiști, ba acum
 chiar și celor „tiszaiști”.

În nici un stat constituțional
 din Europa nu există o lege de ale-
 gere atât de rămasă îndărăt, atât
 de reacționară ca în Ungaria și
 Transilvania. Nicăiri nu este așa de
 scurtată populațiunea în dreptul ei
 electoral, cel mai de căpetenie drept
 cetățenesc constituțional. Se pôte
 dice că cu legea de ađi marea masă
 a populațiunei nici că e reprezentată
 în dietă. În deosebii în ce privesce
 Transilvania se pôte dice, că legea
 electorală e făcută așa, ca prin ea
 minoritatea maghiară să pôte su-
 prima dreptul de reprezentățiune al
 majorității române a populațiunei.

Înainte cu vre-o patru luni Kos-

suth, drept răsplată pentru că par-
 tidul său s'a învoit a înceta cu ob-
 structiua, ceruse dela ministru-preșe-
 dinte Tisza, ca acesta să lucreze un
 proiect de lege, prin care să se lăr-
 gescă dreptul electoral, care de 50
 de ani numai în Ungaria a rămas
 tot acolo unde a fost, ba înainte cu
 50 de ani erau cu 200,000 alegători
 mai mulți chiar ca astăzi.

Tisza răspunse, că va implini
 dorința lui Kossuth, dér — ăise —
 trebuie să procedem cu mare pre-
 cautiune ca să nu fie primejdută
 supremația rasei maghiare. Cum să
 se facă deci, ca în viitor să aibă
 de două-ori, ori de trei-ori pe atâți
 locuitori dreptul de alegere și to-
 tuși fața dietei de ađi să nu se
 schimbe, tot elementul maghiar să
 fie acolo stăpân exclusiv și absolut?

Eată pentru ce se adună datele
 amintite: ca să chibzuască Tisza cu
 ancheta lui cum să-o împartă, ce
 condițiuni să pună și cum să aron-
 deze cercurile, ca totuși la alegeri
 să nu se pôte valora cum se cade
 și cu efect de-ât elementul ma-
 ghiar.

Astfel se pôte prevedé, că o să
 iasă o nimica din totă reforma pusă
 în scenă cu atâta șgomot. Elemen-
 tul maghiar va fi pôte ceva mai
 bine reprezentat în viitor, încât pen-
 tru popórele nemaghiare însă, ele
 vor rămâne tot după tșă.

Se vede și din întrebările puse
 în foiele statistice, că guvernul se
 gândesce mai mult la aceea cum să
 alcătuiască „reforma”, pentru-ca na-
 ționalițățile nemaghiare nici în vii-
 tor să nu pôte fi reprezentate cum se
 cade și să nu se pôte valora în dietă.

Las'că la întrebări de naționali-
 tatea locuitorilor nici pomenire nu
 se face, dér și la întrebarea după
 limba maternă, i-se dă acesteia
 o tilcuire cu două tășuri, ăi-
 cându-se că „limba maternă” este,
 pe care omul „o vorbesce mai
 bine și mai bucuros”. Mulți vor fi
 amăgiți și terorisați să scie, că
 mai bine și mai bucuros vorbesce

unguresce, deși limba mamei lor e
 alta.

Cu apucătura acestui Tisza nu
 va câștiga nimic. Românii ca do-
 vadă, că sunt tari la suflet și țin la
 naționalitatea lor să scie răspunsu-
 rile lor pe toia statistică în limba
 română, ceea ce e dreptul lor și se
 și cuvine, ér cărturarii români să
 sfătuască pe cei ce nu sciu scie a
 declara, că limba lor maternă este și
 rămâne cea „oláh (român)”.

Revistă politică.

În situațiunea politică internă
 a urmat un period de liniște, după
 încheierea păcii faimóse dintre gu-
 vern și koșuthiști. *Dieta ungară* a
 votat de atunci și până ađi: proiectul
 contingentului de recruți pe 1903,
 proie-tul de indemnitate budgetară
 și proiectul contingentului de recruți
 pe anul 1904. Tóte aceste s'au fă-
 cut cu atâta grabă, încât pe însuși
 ministrul președinte Tisza l'a pus în
 uimire. Guvernul nu se aștepta la
 atâta moderațiune și lipsă de ener-
 gie din partea opozițiunei, care nici
 la desbaterea indemnității, nici la
 aceea a proiectului de recruți pe
 1904 n'a desfășurat o luptă mai de
 semă, după-cum se ăicea și se lău-
 dau foile opozițiionale. Acesta se
 consideră ca un bun augur pentru
 viitóra obläduire tiszaiștă și a con-
 tribut în măsură nespus de mare
 la întărirea pozițiunei cabinetului
 Tisza. Se ăice, că însu-și Majestatea
 Sa și-ar fi exprimat mulțumirea cu
 succesele dobândite de Tisza.

După tóte aceste, în dietă s'a
 început de vr'o două ăile *desbaterea
 generală a budgetului pe 1903*. Nici
 această desbatere n'a ținut mult, căci
 în ședința de ér. Miercuri, s'a în-
 cheiat atât desbaterea generală, cât
 și desbaterea pe paragrafi.

În decursul desbaterei de ér a
 luat cuvântul și ministrul de finanțe
 Lukacs, care a declarat între altele,
 că a pregătit un proiect de lege

pentru *reforma dări'or* și că îndată
 ce va permite situațiunea financiară,
 proiectul îl va presenta camerei.

După desbaterea și votarea bud-
 getului pe 1903, dieta a trecut la
 desbaterea provisorului financiar cu
 Croația.

Cu totul alt-fel stau lucrurile în
 Austria. „Reichsrath”-ul austriac a
 fost deschis înainte cu două șepté-
 mări. N'a putut însă isprăvi nimic
 din cauza certelor mari dintre Cehi
 și Germani. Cehii au făcut în tot
 timpul obstrucțiune, zădărniciind or-
 ce lucrare roditoare. N'a succes în
 timpul acesta nici încercările de în-
 țelegere, ce l'a pus la cale guver-
 nul prin Poloni și zădărniciindu-se și
 acțiunea această, *parlamentul austriac
 a fost închis*.

Se crede, că în timpul vacanței
 parlamentare se vor face încercări
 nouă de împăcare. Nu este însă
 nici o speranță, ca încercările aceste
 să reușescă, deóre-ce partidele ce-
 hice au declarat tóte, că refuză a
 sta de vorbă cu Germanii în ce pri-
 vesce introducerea limbei oficiale
 cehe și cu privire la înființarea unei
 universități cehe în Moravia.

Sinod archidieceșan în Blașiți.

O dorință ferbinte a clerului
 unit din archidieceșa de Alba-Iu-
 lia și Făgăraș era: să se convoce
 un sinod archidieceșan, în care să
 se ia la desbatere dotațiunea cleru-
 lui, și să se aducă hotăriri pentru a
 îndrepta unele lucruri nedrepte și
 nepotrivite cu demnitatea clerului,
 în privința împărțirii ajutoriului și
 altele mai multe.

I. P. S. Sa metropolitul Victor
 Mihalyi de Apșa prin circulara Nr.
 1631 adresată clerului archidieceșan
 convocă acel sinod mult dorit.

Circulara este mai lungă și con-
 ține momente importante, cari reca-
 pituléză cestiunea dotațiunei. Rele-
 văm câte-va pasage:

„Sórtea ven. cler —ăice circulara —
 atără, după felurite și comprobate legă-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

La joc...

E horă pe lunca din vale
 Și chiot răsună prin sat,
 Copii și bătrâni își fac cale
 Pe drumul cel mare și lat,
 Și fete cu fluturi pe iie
 Și 'n pěr cu podóbe de flori
 Se duc înspre lunca verđie
 Ușóre, ca fluturi ușóri...

Se 'ngănă vióra șglobie
 Cu cobza dogită la grai
 Și-o schimbă din horă 'n chindie
 Și-i, chiot de „hupa” și „hai”,
 Și mamele stau fericite
 Privindu și copilele 'n joc,
 Dorindu-le vise 'mplinite
 Și-o viață scăldată 'n noroc.

Bătrâni se uită, oftéză
 Și molcomi la cântec ascult

Și sufletu 'n ei lăcrăméză
 De vremuri apuse de mult...
 — „Hei, Dine, aruncă-te-acuma
 Și sai cu feciori la rind!”
 Și Dinu își scutură bruma
 Din pletele albe ridând.

— „De n'ar fi picioru, mēi vere,
 Piciorul acesta beteag
 Vedé-m'ăți de gât c'o muere
 Că sciti voi că jocu 'm'i-e drag,
 Aci, Dóme! Dér și-acuma iacă
 Imi vine să topăiș se joc!”
 — Și 'ncercă bătrânul o leacă
 Sucindu-și piciorul pe loc.

Și-un hohot de ris se pornesce
 — Mai jócă moșnege de poți,
 Dér risul de-odat' se opresce
 Că tusea-i inecă pe toți...
 Mai rid dór copiii, ștregarii
 Privind la bătrâni cuminti,
 Din cântec opresc lăutari
 Și stau cu lulelele 'n dinti.

Veturio.

»Mărtiniî«.

— Din datinele, credințele și superștițiunile
 Românilor. —

Pe lângă multele și nenumăratele sēr-
 bători bábesci, poporul nostru de la sate
 mai ține și așa numita sērăbătóre „Mărtiniî”
 care cade pe 1 Faur st. v. În unele locuri
 această sērăbătóre o țin numai într'o ăi, în
 alte locuri însă în trei ăile, — ér în alte
 comune o țin de două ori pe an, și adecă
 la 40 de ăi e înainte de Crăciun și 40 de
 ăile după Crăciun.

Ca tóte „sērăbătorile bábesci”, așa și
 acesta încă își are fondul său, legendele
 sale, superștițiunile și datinele sale.

Nu voiti a face studii mitologice, ci
 de-ocamdată voiti comunica numai legenda,
 datinele și superștițiunile ce le-am cules
 din gura poporului ardelean despre această
 „sērăbătóre”:

„Cât îi de mult de atunci nu se scie
 destul, că de mult, când prin apele nostre
 sta sbrușii de aur, cum stau astăzi bolo-
 vanii, ér vinul isvoría din pământ cum is-
 voreșce ađi apa, pe pământ trăiau o viță

de ómeni urți de să-ți înțerci copiii cu ei.
 Pe lângă aceea, că erau urți la făptură,
 apoi mai aveau și un glas de să-ți astup
 urechile auđindu-i, căci ei nu vorbeau cum
 abună óra vorbim noi ómenii de ađi, făr'
 bombăniiau, de nime nu-i putea pricepe.

Ómenii aceia, său mai bine ăis for-
 mele acelea de ómeni, mai erau apoi și
 rētăcióși, de să t- ferescă Dumneđu să
 ai trebă cu ei. ăi de ăi se sfădeau și hăr-
 țuiau, de colb le eșia din cojóce. Apoi mai
 aveau și rēul obicei, că furau pe între-
 cute, numai să fi avut ce. Dumneđu, care
 nici când nu dórme, le vedú fărădelegile,
 dér nu ăise nimic, avēnd nădejdea, că ba-
 rem cât de târziu o să se îndrepte odată.
 Lor însă nici prin gând nu le trecea, ca
 să facă fapte bune și plăcute, ci de la o
 vreme își uitaseră, că ei sunt făptura lui
 Dumneđu, căruia trebuia ca să se închine
 barem odată în șeptémână.

Mai în urmă vėđendu-le Dumneđu
 rētăcirea, li-a trimis profeti și ómeni învė-
 țati, ca să-i deștepte și să-i îndrepte pe
 căile cele bune, dér nu ajunse la nimic,
 căci profeti și ómenii cei învėțați nu au

turii, de bunăstarea poporului nostru: simțim cu toții primejdia, căreia este espusă biserica, îndată-ce acele legături slăbesc, — vai de clerul nostru, decât acele legături vor fi rupte și nereparabile fi este sorțea, decât poporul i-se împrașcie, ori se lapedă de biserică.

„Suntem datorii a căuta în strîmtărea de acum, ore aievea și din cătrău vine o primejdie ca acesta, și a ne trage bine sēma nu cumva în butul aședēmintelor salutare, de carī nu fără temeiū se laudă veacul în care trăim, viitorul îndoios, care ne amenință, în ore-carea parte se pōte impuța și purtările nōstre?...
„De aceea cumpānind Noi aceste tōte și alte îndemnurī grave, de carī nu este acum a grāi, ajunserām la buna înțelegere cu vener. nostru consistoriu archiepiscopesc, cā în primāvāra ce ne stā înainte, sē chemām ven. Cler al Archidiecesei de A.-Iulia și Fāgāraș la *sinod archidieceșan*, pe care în tenōrea acestor litere îl și convocām aci, la *reședința metropolitană în Blașiū, pe Marți după Dumineca Samaritenei, care ți cade în 10 Maiū (27 Aprilie) 1904.*

Circulara ordonā a se alege în sinodele protopopesci de primāvārā cāte un reprezentant din sinul clerului, care împreună cu protopopul sē participe la sinod.
Tot-odatā se ordonā protopopilor a trimite rapōrte despre starea materială și morală a tractelor lor, carī vor servi ca substrat la desbaterile sf. sinod.
Peste tot acest sinod se va ocupa cu numeroșe afaceri bisericesci și promite a îndruma cestiuile urgente spre calea soluțiunei.
In vederea sinodului archidieceșan — după cum ni-se scrie din Clușiū — protopopul Dr. *Daianu* a convocat deja sinodul protopopesc de primāvārā împreunat cu eșerciții spirituale pe ziua de 30 Martie n. 1904.
In curēnd se vor convoca și celelalte sinode protopopesci.

Rēsboiul între Ruși și Japonesi.

A trecut o lună și jumătate de cānd s'a început rēsboiul în Asia rēsăritenā între împērāția uriașā dela nord și împērāția mai micā a rassei galbine japoneze, care formēzā o insulā incunjuratā de Oceanul pacific și Marea japoneșā și galbinā.

Se scie, cā rēsboiul s'a început fără a fi declarat în tōtā forma, printr'un atac neașteptat în mieđ de nōpte al flotei japoneze asupra corābiilor de rēsboiū rusesci, ce se aflau în Portul-Arthur. De atunci s'au întēplat ciocniri pe mare între vasele rusesci și japoneze, dēr o

bătălie navalā n'a avut loc, cāci reușind Japonesi sē incunjure flota rusescā și sē-o tinā aprōpe pironitā în portul fortāreței rusesci numite Port-Arthur, Japonesi au devenit mai mult sēu mai puțin stāpāni pe mare. Nicī escadra rusescā din portul de la Wladiwostok de pe teritoriul Rusiei — cāci Port Arthur e pe teritoriul chinezesc ocupat de Ruși, port întārit, pe care Ruși l'au luat în arēndā de la Chinesi pe 25 de ani, cum au făcut și Englesi cu portul Wei hai-wei și Germanii cu portul Kiautschau, carī tōte sunt la țērmurile chinezesci ale Mārei galbine, — nicī escadra rusā din Wladiwostok, đicem, n'a putut sē se unescā cu flota de la Port-Arthur și încercările ce le-a făcut sē iasā printre ghița ce au spart'o și sē scape de acolo, n'au reușit pānā acum.

Urmarea a fost, cā de-oparte Japonesi și-au pus tōte silințele de a debarca trupe cu vāpōrele lor pe insula Corea, — pe care ađi ei sunt stāpāni, ērā Ruși fac cele mai mari stōrtāri, de a-și transporta trupe din lāuntru împērāției lor pe cāmpul de rēsboiū în Mancuria în partea de mēđā-nōpte a riului Yalu, unde se așteptā sē fie prima ciocnire pe uscat între armatele inimice.

Mari greutāți întâmpinā și Japonesi cu debarcarea trupelor lor pe un timp nefavorabil, cānd marea e vijeliosā și sunt puține porturi mai apte pentru debarcare, carī sē fie și mai apropiate de țintā, ēr în Corea nefiind drumuri de țērā (șosele), transportul mai ales al bagajelor și al munițiunii se pōte face fōrte anevoios. De altā parte Ruși nu o au nicī decum ușor cu transportarea trupelor lor pe calea feratā transiberianā, care se scie cā are numai o singurā linie și transportarea pe ea durēzā cu sēptēmānile, așā cā după 6 sēptēmāni de la începerea inimicițiilor Ruși deabia vor fi putut sē ducă în Mancuria vre-o 60—70 de mii de omeni cu caii, bagajele și munițiunile lor, incāt ađi abia vor fi 200,000 armatā rusescā în Mancuria.

Japonesi vor fi putut trece pānā acum în Corea de-abia vre-o 20—30 de mii omeni. E decī mare diferență între ceea-ce se vorbia incā înainte de 3 sēptēmāni, cā ar fi trecut atunci peste 100,000 armatā japoneșā în Coreea, și între ceea-ce se constatā acum în urmā.

Se vede dēr cā transportul cu corābiile e mai greu, decāt cu o singurā linie feratā, cum e cea transiberianā. Din cauza acēsta statul major general japonez a hotārit, cā pānā ce sē nu se pōtā apropia tru-

pele rusesci de partea de nord a Coreei, Japonesi, sē ridice acolo fortificațiunii mari și tari de-a curmezii peste peninsulā, între Anciu și Port-Lazarev. Acēsta au descoperit-o o patrulā de oficeri ruși, carī au făcut o recunōscere pe-acolo. Prin aceste întārituri a la Plevna și Grivița, Japonesi, carī au bunī ingineri, voesc sē-și asigure linia de retragere și sē punā o stavilā puternicā unei întēplātōre nāvālii a armatei rusesci în Coreea. Multe mii de Coreani lucrēzā la acele întārituri, despre carī se crede, cā sunt aprōpe neinvingibile, pe cātā vreme flota japoneșā va stāpāni marea.

In aceste 6 sēptēmāni Ruși la rēndul lor au făcut mari schimbāri în comandamentele armatei în Asia rēsăritenā. Comandant suprem al armatei rusesci de-acolo a fost numit, cum scim, fostul ministru de rēsboiū generalul Kuropatkin. El după o cālătorie de 9 zile a sosit alaltāeri în 22 Martie des de diminēțā la Irkutsk și deja la 8 ore în aceeași diminēțā a plecat spre lacul Baikal.

Cele mai mari piedeci le întâmpinā transportul trupelor rusesci prin faptul anevoioșei treceri a lacului Baikal. Drumul ferat, venit a incunjura lacul, incā multā vreme nu va putē fi gata, decī trecerea trebuie sē se facā peste lac, care acum a inghetat. Acēstā trecere numai pe jos și cu carēle este de tot anevoioșā, cāci distanța e de 35 kilometri; decī comanda rusescā a hotārit sē așede șine de fer pe ghițā, cā sē pōtā face transportul mai ușor cu vāgōne, insē nu se pot transporta aceste vāgōne cu locomotiva și pentru greutatea enormā a ei, și decī s'a introdus un fel de drum de fer cu caii.

Fōrte interesant este, cā după constatările făcute, grosimea ghiții peste care trece atāta amar de povārā, decā socotim mai ales tunurile și munițiunile, nu este mai mare decāt 39 de centimetri, — atāta ajunge, pentru-ca sē pōtā trece armata rusescā cu tōte ale ei peste lac. Legătura acēsta insē pe linia feratā cu cai, după cum spune un major într'un studiu, ce-l face asupra stării lucrurilor de pe cāmpul de rēsboiū, va putē fi susținutā pānā la 15 ale lunei Aprilie, cāci atunci ghița începe a se topi la țērmuri. Topirea acēsta durēzā, inaintānd fōrte cu incetul, pānā în luna lui Maiū, de aceea timpul de la mijlocul lui Aprilie pānā în Maiū e cel mai critic pentru comunicațiunea pe lacul Baikalic. De-oparte nu se va mai pōte trece peste ghițā, de altā

parte ghița nu pōte fi de tot spartā, cā sē pōtā comunica pe lac cu vāpōrele, din causā cā spre mijlocul lacului e prea tare incā ghița; va avē mult de lucru generalul Kuropatkin, cā în asemenea împrejurări critice sē asigure comunicațiunea neîntreruptā, deore-ce tocmai între 15 Aprilie și 15 Maiū se prevede, cā vor avē loc primele operațiuni militare pe uscat. Kuropatkin va avē cartierul sēu general în Charbin.

Étā scirile mai nouē:

Berlin, 22 Martie. Din Mukden i-se anunță agentiei *Wolf*: In zorii đilei de 22 Martie cāte-va torpilōre japoneze au apărut dinaintea Portului-Arthur. Vasele de pazā rusesci au deschis focul, care a ținut 20 minute. La 5 ore dimiņēțā a apărut flota inimicā și la orele 9 a deschis focul contra portului intern. Ruși au rēs-puns.

Petersburg, 22 Martie. Generalul *Stōssel* anunță urmātōrele despre atacul de la 22 Martie: Canonada a durat 20 minute. Pānā la 5 ore dimiņēțā s'a repetat atacul. La 6 ore au venit dinspre sud patru vase japoneze, apoi flota intrēgā, care consta din 11 vase mari și 8 torpilōre. Flota rusescā a pārsit portul, cā sē se întēlnescā cu inimicul. La 8 ore cuirasatele japoneze au deschis focul și au început sē bombardeze Portul-Arthur.

Petersburg, 22 Martie. In tōte pāturile poporațiunei a produs mare senzație un articol al điarului „*Novoje Vremja*“, în care se caracterisēzā părerea ce o are poporațiunea din Petersburg despre rēsboiū. Articolul đice: Rusia pōrtā un rēsboiū național, insē noi am devenit atāt de nervoși, incāt s'ar putē crede, cā n'avem problemā mai însemnatā, decāt acest rēsboiū. Ore Rusia, care numērā 130 milioane de suflete, sē nu aibā interese mai însemnate, decāt acest rēsboiū colonial? De ce folos sunt aceste isbucniri histerice ale patriotismului? Decā vrem sē fim politici ni înțelepți, am putē sē învēțām fōrte mult de la bărbații politici din strēinatate. De aceea binecuvēntatā sē fie isbucnirea rēsboiului, care ne va sili, cā sē realisām îndatā ceea-ce numai peste decenii am putē realiza.“

Ruși întāresc grabnic Niucivang, fiind-cā se tem, cā Japonesi vor sē debarce acolo. Douē regimente de cazaci, cu tunuri, au fost trimise la Niucivang.

SCIRILE ĐILEI.

— 11 Martie v.

Maj. Sa monarchul spune o telegramā din Viena, va pleca la Abbazia, unde va avē întēlnire cu mai mulți principii domnitori.

putut face nicī o ispravā. Decā-i așā — apoi hai sē mē duc eu — își đise bunul și milostivul Dumneđu, — și luāndu-și bāta oea de aur și incālțind opincile cele de argint, o luā printre omeni învēțāndu-i cā sē fie de omenie și cu purtare bunā. Nicī habar nu aveau ei de cele ce le auđia, cāci pe Dumneđu nu-l cunosceau și nicī nu voiau sē-l cunōscā.

Dumneđu convingēndu-se cā tōtā truda e numai zadarnicā — își gāndi cā trebuie sē-i stingā de pe fața pāmēntului, cāci e pēcat cā pāmēntul sē fie cālcāt de astfel de fāpturi netrebnice, đeci se sui în ceriū și luānd un sōre din cei mai tineri, îl schimbā în o fatā frumoșā, de sē-i sāruiț urma picidōrelor, cu ochii scāpērători și pērul de aur, apoi voinicā și curagiōșā ca un leu. Dumneđu dāndu-i și o putere cāt la o sutā de omeni, o slobođi printre nori, lāsāndu-o în mijlocul omenilor celor rēutācioși.

Cāt ce se scobori, omenii cei rēutācioși se strinserā a minune, unii minunāndu-se de fāptura ei, alții batjocurindu-o și đicēndu-i mormāind „*māri*“, „*māri*“; au

vrut cā sē o omōre, sbrușindu-o cu petri și cu tōte ce le venea în mână. Fata vēđēndu-se batjocuritā, luānd un alunis întreg, îl legā ca pe o mātūrā și apoi haid după ei și pe care cum mi-l prindea, îl bātea de-i rupea șelele, ori fi muia oșele de numai pe brānci se mai putea țirāi. Așā a făcut cu toți, în cāt numai aceia au mai fost rēmas cu đile, carī s'au fost ascuns prin birlōgele codrilor și ale munților.

Dumneđu vēđēnd voinicia fetei, îi đise cā sē creșcā și sē se impuțerescā, cā i-a trimite un bārbat. Așā și făcū, cā suindu-se în ceriū, mai desprinsē un sōre și-l făcū un fecior voinic, de sē te închinā lui.

Voinicul cel frumos scoboridu-se pe pāmēnt, o întrebā, cā de cānd e pe pāmēnt. Ea îi spuse, cā de mult, cā Dumneđu a trimis-o cā sē se hārțuescā cu nisoce fāpturi neascultātōre, rēutācioșe și îndērētnice.

— Și cu cine te-ai hārțuit, cāci pe aicī un vēd nicī o fāpturā omenescā.

— Cu nisoce „*Mārtini*“, carī alt-oeva nu sciu đice nimic, de cāt sē mormāe tōtā ziua; de vrēi sē le veđi fața, vino sē-ți

arēt unu ce stā ascuns într'un birlōg din marginea codrului.

— Decā-i așā vin, sē vēd ce mirozenie o sē mai fie și acela, đise feciorul.

Ducēndu-se, vēđurā în hārlogul din marginea codrului, un „*Mārtin*“ de aceea — după cum îi botezase fata — care sta șgulit și-și lingea unghiile. Cum îi vēđū se șguli în fundul birlōgului și mormāind se ruga de iertare, cā mai mult nu i-a mai đice nimic. De aceea tot-dēuna cānd îi vedea, el se ascundea în bārlog, cā nu cumva sē-l omōre și pe el.

De atunci se crede cā sunt „*Mārtini*“ adecā urși, carī mai înainte fuseserā și ei omeni, dēr Dumneđu îi pedepsi pentru faptele lor. Se spune, cā omenii aceia fiind bātūți așā de rēu, de numai în brānci au mai putut umbla, ascunși prin codrii și munți s'au sēlbātācit cu totul, pierđēndu-și chiar și forma trupului și fāptura. La aceștia apoi cei doi omeni, adecā fata și feciorul ce-l făcū din sōre, li-au đis „*Mārtini*“ după cum îi botezase fata. „*Mārtini*“ aceia nu sunt alt-cineva, de cāt urși de

ađi, la carī omenii și acum le mai đic Mārtine, ca d. e.:

Jōcā bine, mēi Mārtine, etc.
(Auđ. în Cașva l. Giurgiu).

Poporul nostru și mai cu sēmā cel din părțile muntōse, ține acēstā sērbātōre nelucrānd nimic, cāci de vor lucra — e vorba, cā le vor māncā lupii și urși oile la varā¹⁾; decī în điaua aceea își afumā turma cu perī de lupi și de urși²⁾, ēr de cumva au vre-o piele de lup ori de urs, o ascund în mijlocul țirlei, cā apoi nicī cānd nu se apropie lupul și ursul de țirle.³⁾

Pēcurationi în presara de „*Mārtini*“ de au un gātlan de urs, ori de lup îl pun în vale, cā dimiņēțā tōte oile sē beie apă de pe el, cā apoi nu se sparie oile așā de tare și nu-și pierd laptele.⁴⁾

Cānd în điaua de „*Mārtini*“ e cald, e semn, cā iērna e lungā.⁵⁾

¹⁾ Orșova, Cașva.

²⁾ Glājerie, Orșova, Cașva.

³⁾ Cașva, Hodac.

⁴⁾ Glājeria.

⁵⁾ Filea, Cașva.

Un proces pierdut. „Tel. Rom.“ aduce scirea, că grănițerii din *Veștem* (comit. Sibiu) au pierdut la Curia reg. un proces purtat cu Universitatea săsăscă pentru munții hotarnici cu Țera românească Dreptul asupra lemnului s'a adjudecat Universității săsăscă. Cei de la Universitate speră să câștige acum și pășunatul. — Grănițerii, cari au apărut patria, dice „T. R.“, vor lua deci bățul și traista, ca să aibă școalele săsesoi, și altcum îmbuibate, nou isvor de venit.

Despărțământul Sibiu al „Asociațiunii“ și-a ținut Duminecă la 20 Martie adunarea generală în localul casinei române din Sibiu. Din raportul general reiese, că desp. are 7 membri fondatori, 17 pe viață și 59 ordinari. De la membrii s'au încasat cu totul 480 cor. S'a hotărât, ca comitetul să continue cu excursiunile instructive, cu aranjarea de expoziții și întemeierea de bibliotecă populare. Spre scopul acesta s'a luat în budget suma de 200 cor.

Transformarea cărții funduare. La 5 Aprilie n. a. c. se încep lucrările pentru transformarea cărții funduare în sala de judecată pentru jurați din palatul justiției din loc. Este în interesul fie-cărui, care are pe teritoriul orașului proprietate de pământ său de casă, a se prezenta la aceste pertractări său în persoană, său prin reprezentanți, și să-și apere drepturile lor de proprietate, său altfel de interese. Informațiuni mai de aproape dau publicațiunile tribunalului reg., ce se vor afișa în edificiul magistratului.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat de la „*Mureșanul*“ institut de credit și economii în M-Rodna 15 cor., de la d-na *Balașa Blebea*, Brașov, cotisație anuală 20 cor., din „*Fundațiunea iubitorilor repositați*“ de la Biserica sf. Adormiri din Cetate (Brașov) ajutor pe anul 1903, 100 cor. Primăscă generoșii donatori cele mai căldurose mulțămite. — *Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom.*

Aniversarea proclamării regatului român. În ziua de 14/27 Martie, fiind aniversarea proclamării regatului României, în caderala din Bucuresci, precum și în toate bisdricele din țară se vor oficia serviciile divine de mulțumire.

Atașat militar român în Bulgaria. Diarele bulgăresci își exprimă bucuria asupra faptului, că de curând s'a numit un atașat militar pe lângă agenția diplomatică română din Sofia. Acest atașat este căpitanul *Petala*, care și-a făcut studiile militare la Turin, având colegi mai mulți ofițeri bulgari. În curând vor numi și alte state atașati militari la Sofia.

Uniunea studenților români din Bucuresci și-a început Luni s'era serbările date pentru aniversarea celui de al treilea an de existență. Aceste serbări vor dura două zile. Prima și a avut loc la Teatrul Național, reprezentându-se „*De-ale*

Carnavalului“, farsă în trei acte de I. L. Carageale, și „*Pietra din casă*“, comedie într'un act de V. Alexandri, ér orchestra studenților „*Uniunii*“ a executat mai multe bucăți. Teatrul era aproape plin, ér în loja regală se afla principesa Maria și prințul Ferdinand. În special „*De-ale Carnavalului*“ a avut un succes deosebit. D-nii Brezeanu, Liciu, Toneanu și d-na Ciucurescu au stîrmit mult ris cu recunoscutele lor talente pentru comedie.

O nouă lege în România. Ministerul instrucțiunii publice a intervenit pe lângă ministerul domeniilor, ca să propună parlamentului o lege în sensul, ca învățării și preoți să fie autorizați a cumpăra loturi de pământ din moșiile statului.

Teatrul la palatul regal din Bucuresci. Vineri s'era a avut loc o serată teatrală în palatul din Bucuresci. S'au jucat două piese, una românească și una franțuzescă. Titlul celei românești este „*Mreșile femeii*“ scrisă de I. Cerchez. Piesele au fost jucate de diletanți din societatea înaltă din Bucuresci, ér publicul a fost compus din tot ce are capitala României mai distins. Era de față regele, regina, moștenitorul de tron și principesa Maria. Teatrul s'a ținut în sala cea mare de la bal, transformată cu această ocaziune în sală de teatru.

Nou avocat român în Seliște. D-l Dr. Nicolae *Petra*, avocat, face cunoscut că și-a deschis cancelarie advocațională în Seliște.

Pentru incendiații din Balomiram mai primit de la d-l *Emiliu Huban*, preot Apșa-de-jos 3 cor — Adaugându-se și acest dar generos la suma de 265 cor. 22 bani intrată până acum, avem suma totală de 268 cor. 22 bani.

Tragica mörte a Dr-ului Straulescu. O mare nenorocire s'a întâmplat d-rului veterinar Straulescu, șef de lucrări la școala de medicină veterinară din Bucuresci, care s'a infectat de morvă, pe când făcea dissecția unui cal mort de această teribilă boală. Infecțiunea a urmat din cauza unor șgărieturi, ce le avea la mână. Bóla contractată de neobositul medic fiind cunoscută cu întârziere, ori-ce ajutor medical i-a fost de prisos, căci Luni la órele 7 nefericitul a răposat. El este originar din T. Măgurele unde își are părinții; nu avea decât 28 ani. Era un tînăr foarte muncitor și conștient și, după cum se vede, a cădüt victimă datoriei lui. Mörtea sa tragică și neașteptată a produs o profundă impresiune printre amicii și cunoscuții lui. Corpul profesoral al școlei de medicină veterinară a luat parte în corpore la înmormântarea colegului lor.

Ofițeri români în Asia răsăritenă. D-nii majori Haralambie și Făiseanu, din artilerie au fost delegați de ministerul de război să mörge în Estremul-Orient, spre

a urmări peripețiile războiului ruso-japones. Ambii ofițeri români vor pleca pe la începutul lunii Aprilie viitor.

Omor. Din *Deva* vine scirea despre un omor cam rar în felul său. Petru Iuga s'a dus la casa fratelui său Ioan Iuga, ca să-l viziteze. Ioan zăcea grav bolnav de tuberculosă. Când Petru intră în odaia bolnavului, acesta luă o pușcă de pe părete și c'un glonț culcă la pământ pe fratele său, cu care de multă vreme trăia în dușmănie. Ucigașul n'a fost arestat, pe motiv că și așa peste câteva zile bóla grea are să-i curme viața.

Din Brad ni-se scrie, că „*Reuniunea I de înmormântare a locuitorilor români gr. or. din Brad*“ abia s'a inactivat la 14 Februarie și deja la 20 Februarie a și avut un cas de mörte, ér la 29 Febr. al doilea. În ambele casuri s'au dat ajutoarele statutare.

Sfinții „Patru-șeei de mucenici“ fiind hramul bisericii Sf. Nicolae „*Postăvari*“ din Bucuresci, singura biserică istorică în care se spune din bătrâni, că Mihail Viteazul a intrat de s'a rugat mai înainte d'a se înfățișa înaintea călăului său, ca să fie tăiat, și de care apoi a scăpat ca prin minune — atât vecernia urmată de sfințirea artoselor, cât și sfânta liturgie din ziua prasniciului, au fost oficiate de Arhiereul Sofronie Vulpescu Craiovenul, cu sobor de mai mulți preoți și diaconi.

Duel. Din *Deva* se scrie, că în 20 l. c. un duel cu săbii a avut loc între judecătorul cercual din Hunedóra Ludvig Nagv și protopretorul Iohann Fija; acesta din urmă a fost ușor rănit. Causa duelului a fost o polemică într'o fóia locală, care a dat pricină la mai multe provocări între inteligența acestui oraș. Frumóse stări mai domnesc și între funcționarii acestui comitat.

O execuție la Petersburg. Se depeșază din Petersburg, că *Gersuni*, complice la asasinarea ministrului Sipjagin și care, dimpreună cu alții, fusese condamnat la mörte, a murit cu mare curagiu. El n'a durmit totă nóptea, ci a stat la masă și a făcut scrisori de adio pentru membrii familiei sale. Temnițerii l'au întrebat, decă se căesce de atentatele comise.

El a răspuns: — „Nu numai că nu mă căiesc, dér mă mândresc cu ele. Eu mor, dér alții vor continua opera mea.“ A arătat un mare dispreț pentru căpitanul de artilerie Gregorief, care a denunțat pe tovarășii săi, în schimbul grației. La șese óre dimineața, a fost dus la spânzurătoare, care fusese ridicată pe valul din jurul fortăreței Sf. Petru și Pavel. S'a urcat cu pas firm pe scăriță și zímbia în momentul când și-a băgat capul în stréng. Îndată după asta, atérna în gol. Călăul s'a prins de picioarele lui. Agonia a fost scurtă. Cadavruul a fost îngropat imediat

în interiorul fortăreței. Rudele lui ceruseră să-i vadă cadavruul, însă cererea lor a fost respinsă.

Scrisórea unui român din Karbin. Comerciantul din Tulcea, d-l Asenoff, a primit o scrisóre de la fratele d-sale, care actualmente se află în orașul Karbin, din Manciuia, și care la începutul războiului ruso-japones, când s'a dat primul atac contra orașului Port-Arthur, se găsea în acel oraș, unde era stabilit de mai multă vreme, ocupându-se cu comerțul. Prin acea scrisóre se spune, că o indescribibilă panică a domnit în populațiunea de la Port-Arthur, în nóptea când vasele japonesese s'au apropiat prin surprindere de oraș și au deschis focul, care a durat mai bine de o óră. Lumea aflată prin localurile publice, cum și cei cari se culcaseră, fugea îngrozită spre eșirile orașului. Bombele pornite din tunurile de pe vapoarele japonesilor, aveau o mărime colosală și au produs însemnate stricăciuni vapoarelor rusesci. După încetarea focului, vasele de război ruse, eșind din port, s'au luat după inimic, însă fără de a-l ajunge. De asemenea mai spune, că în Port-Arthur, n'au rămas decât fórté puțin locuitori, cei mai mulți s'au stabilit provisoriu în orașele Mukden și Karbin; Port-Arthurul e ocupat numai de armată.

Hoț de cai. Luni s'era, a fost arestat *Petcu Pencu*, cunoscut hoț de cai. Densul locuesce pe strada Baicului, în Bucuresci. Acasă la el, în fundul unei magazii de lemne, s'au găsit și 2 cai furati din comuna Budesci (Ilfov).

Ciuma și colera în Iohannesburg. În partea aceea a orașului Iohannesburg din Africa de sud, care este locuită de indigeni, s'au constatat 30 de casuri de mörte, cauzate de ciumă. Toți cei îmbolnăviți sunt veniți din Asia. Poliția a închis partea acesta a orașului.

Curs de viticultură pentru învățatori. Ministrul de agricultură ungar a dispus și pentru anul curent ținerea unui curs de patru săptămâni de viticultură (cultura viței). Prima parte a cursului se va ține în zilele de 25 Aprilie — 8 Maiu a. c., a doua parte tóamna din 3—16 Octomvrie. În acest curs vor fi primiți esclusiv învățatorii de la școalele de stat, școalele comunale și profesionale. Învățatorii admiși la acest curs, primesc un ajutor de 120 cor. Petițiunile au să fie înaintate până la 1 Aprilie n. prin inspectoratul reg. școlar, inspectoratului de viticultură.

A cădüt în fântână. Nevasta primarului Ioan Mașu din comuna Șteiș (Bihor) era cea mai frumóșă nevastă în sat. Zilele acestea s'a dus cu două ulcioare să aducă apă de la fântână. Căți-va fiicăi din sat se strinseseră împrejurul ei și începură a face glume și a-i vorbi de dra-

De-și vede ursu umbra în ziua lui (în ziua de „*Mărtini*“) are să fie primăvara rece și scurtă.⁶⁾

În presera de „*Mărtini*“, pécuararii își string tóte cele pe lângă stână, apoi în-ounjurând turma, tirla și stâna dic cu toții pe rând:

Mărtine,
Moș Mărtine
Cu cojocu
Călduros ca focu,
Când ti-'i sonla
Meri și cată smeura
Lasă-ne 'n pace turma.
Că de nu ni-'i lăsa
Cu toții te-om alunga,
Ca sfântu sóre
Când sta să te omóre;
Fugi
În bārlogi,
Cu noi să nu te joci,
Că te-om huli
Te-om ciufuli
De réu Ț'a fi.

⁶⁾ Cașva.

Te-om alerga
De réu Ț'a umbra.⁷⁾

În alte comune femeile nu óosă, nici nu toro, căci li-e frică de Mărtina (Marțoalea) care e soră cu Mărtini.⁸⁾

De e și cu sóre în ziua lui „*Mărtin*“, ursu are să mai ședă în bārlog încă șese săptămâni, adecă are să fie frig.⁹⁾

Theodor A. Bogdan,
inv. în Bistrița

Din America.

I.

Cade frunța jos pe vale
Eu cînt doina mea de jale,
Cîntînd doina greu suspin
Că sunt pe pământ străin.

Doină cînt doină șoptesc
Pentru părinți ce iubesc,

⁷⁾ Când o dice, fie-care pécuarariu svârle câte un cărbune peste cap, și cu-i se va stinge — acela va alunga ursu ori lupu. (Cașva).

⁸⁾ Orșova, Giurgiu,

⁹⁾ Jabenita, Ardan.

Și sunt departe de mine
Oh, Domne ce greu imi vine!

Fóie verde fóie alésă
Eu cînt doina 'nchis în casă,
Căci afară nu se póte
Că sunt în străinătate.

Bună-i apa 'n Țera mea
Dér mulți n'au după ce o bea,
Bunu-i vinul și berea
N'ai cu ce le cumpăra.

Frunđuliță frunđulea
Și-am venit la America
Ca să string ceva parale
Să mai scap de zile amare.

Cu străini eu stau la masă
Cu străini mă ospătez
Și gîndind la cei de acasă
Vai de multe ori oftez.

Doină cînt adeseori
Căci nu sunt ședători,
N'ai cu cine să glumesci
Că nu-s fete românești.

Bun e domnu Dumneșu
El mă va scăpa de réu
Și ér imi va ajuta
Ca să-mi mai véd comuna.

II.

Fóie verde fóie lată
Ce bine trăiam odată
Când eram în Țera mea.
Fóie verde fóie alésă
Și am plecat Dómné de acasă
Lăsându-mi ai mei părinți
Bătrâni și fórté mărniți
Și-am plecat în țeri străine
Trecînd dealuri, ape line,
Le trecam cu mare jale
Privind înapoi la ele.
Fóie verde dintre spinii
După vre-o trei săptămâni
Obosit tare, flămînd,
Am ajuns unde am dorit.
În Țera Americii
Unde faci ușor banii;
De ușor nu prea ușor
Da așa-i vorba 'ntre popor.
Decă voiți ca să sciti

goste. Vr'o jumătate de oră a ținut acest lucru. După aceea nevasta a vrut să soată apă din fântână, d'ea a alunecat și a căd'ut cu capul în fântână. Cei de față au alergat repede după funii și ajutor, însă era prea târziu. Femeia murise. Procurorul din Oradea a ieșit la fața locului să vadă nu este cineva vinovat de acest accident.

Tribunalul din Chicago (America) a condamnat la moarte pe doi tineri șefi de bandă, cu numele Niedermeyer și Marx, cari timp îndelungat au băgat gróză în locuitorii din acel ținut. Cel dintâiu s'ea lăuda, că a omorât 23 de omeni și mai mulți omeni nevinovați au fost osândiți în locul lui pentru aceste omoruri. Cei doi bandiți n'au putut fi prinși, decât după o luptă înverșunată. În fața tribunalului, care de care se lăuda că a omorât mai mulți omeni, decât celălalt. — Multe dihanii mai p'ortă pământul acesta în spate!

Impăratul Japoniei pe câmpul de război. Din Tokio se telegrafază, că împăratul primind o deputațiune a „Ligei patriotice“ a declarat, că dorința și hotărârea sa firmă este să m'ergă pe câmpul de război, spre a supraveghea de aproape operațiunile trupelor. Se atribuie chiar împăratului intențiunea de a lua comanda supremă a forțelor debarcate în Corea. În acest caz el nu se va stabili la Seul, unde este aș' cartierul general japonez, ci se va duce la nord, spre fluviul Yalu.

Drumul de fier în jurul lacului Baical este unul din drumurile cele mai scumpe, ce le a construit Rusia. Fie-care verstă din acest drum costă 219,777 ruble, pe când calea ferată din Siberia apusenă a costat pe verstă numai 38,487 ruble. Cheltuiala totală a acestui drum este de 53,325,784 ruble. Causa acestor cheltuieli enorme sunt greutățile tehnice. Pe o linie de 244 verste a trebuit să se construescă 19 tuneluri, 189 poduri și 10 viaducte.

Turburări anarchiste. Anarhiștii din Barcelona au voit să țină d'ilele acesteia o adunare. Poliția însă i-a oprit. Numeroși anarhiști au fost arestați și după-ce li-s'au luat armele au fost puși pe picior liber. Punctele mai amenințate ale orașului, au fost ocupate de miliție.

Un toreador ucis de un taur rănit. Vestitul toreador Cuco, în timpul unei reprezentațiuni, pe care o dădea pe arena Juarez din Madrid, a înfipt spada în corpul unui taur și s'a retras cu doi pași, spre a se inclina înaintea publicului, crezând că taurul era mort. Însă de-odată taurul s'a ridicat și i-a dat o teribilă lovitură de corn în piept, omorându-l pe loc.

Care farmacie va fi deschisă? Vineri în 25 Martie n. 1904 fiind s'erbătoare,

va fi deschisă numai farmacia „La ursul“ a lui Victor Roth colțul strada Hirschberg și Orfanilor Nr. 1.

Economii, cari doresc a avé o recoltă bună, cumpără semințele de la prăvălia de semințe a lui Edmund Mauthner Budapesta, strada Rotteubiler 33. Acastă firmă trimite la cerere gratis catalog ilustrat cu 226 pagini. Prețurile semințelor bine curățite, cu încolțire înaltă, sunt ieftine. Cu deosebire vrednice de amintit sunt semințele impregnate de sfeclă și asortiment bogat de cereale nobile.

Inființarea agenturii „Asociațiunei“ în comuna Hălchiu.

Țiua de Duminecă 7 (20) Martie a fost ȝi de s'erbătoare pentru poporul român din Hălchiu. În această ȝi și-a făcut intrarea în comună despărțământul Brașov al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român“, și astfel s'a împlinit o dorință arȝetora a Hălchiuilor, de a se înșira și ei în lucrarea culturală pornită de cea mai veche societate a noastră. Dovadă despre bucuria lor este însuflețirea, cu care a întâmpinat poporul din Hălchiu pe delegatul desp Brașov al „Asociațiunei“, d-l secretar al desp. prof. N. Bogdan și pe ôșpeții ce-l însoțiau, precum și rezultatul ce l'a avut mergerea lor în comună.

Deja la podul Bârsei au fost întimpinați de tinerii călăreți: I. Olar, I. Cristolovean, I. Forir, Iordache Pavel, Nicolae Drăghicui, G. Muntean, G. Țărean, G. Cristolovean, N. Iacov și Const. Iacov, în numele cărora a bineventat pe ôșpeți tinerul Ion Olariu cu cuvinte alese. A răspuns mulțămind d-l prof. Bogdan, apoi din nou s'a pus în mișcare trăsura însoțită și condusă de căta călăreților până la locuința parochului Teofil Roșca.

La ôrele 1 d. m. s'a deschis, în fața unui număr frumos de bărbați și femei întruniți în sala școlii, adunarea de constituire a agenturii. Cuvintelor de bineventare și mulțămintă, rostite de parochul local la adresa reprezentantului comitetului din Brașov, a răspuns d-l Bogdan, esplicând în cuvinte potrivite poporului întrunit vremurile prin care a trecut poporul nostru în ultima jumătate a secolului trecut, frământările Românilor, cari doriau să se ridice și ei din negura nesciinței și s'ercăciei, înființarea „Asociațiunei“ și scopul pe care l'urmăresce această societate culturală în toate părțile locuite de Români. Vorbește apoi de bibliotecile populare, din cari una a adus'o și în comuna Hălchiu, ca cetind toți de-opotrivă cărțile din ea, să-ș' câștigate hrana sufletescă, fără de care un popor vrednic nu p'ote trăi. În fine r'ogă pe Români din Hălchiu, ca să îmbrățișeze scopurile urmărite de „Asociațiune“ și să se

inscrie cât de mulți între ôștașii acestei societăți culturale.

Cuvintele d-lui Bogdan au fost ascultate cu multă atențiune din partea celor prezenți, ér favitării d-sale de a se anunța aceia, cari doresc să se înscrie ca membrii, au urmat îndată 20 din cei întruniți, între cari 3 înscriindu-se ca membrii ordinari cu taxă anuală de 10 cor. și 17 ca membrii ajutători, cu taxă anuală de câte 2 corón-.

După terminarea înscrierii s'a purces la constituirea comitetului agenturii Hălchiu, alegându-se cu unanimitate director al agenturii părintele T. Roșca, ér membrii în comitet: parochienii George Drăgan, Const. David, Ioan Olariu sen., Ilie Praveș (primul episcop) și Nic. Praveș (al doilea episcop).

După s'evărșirea alegerii a luat din nou cuvântul d-l Bogdan mulțămind poporului pentru însuflețirea arătată și apelând la toți, ca să se stringă cu dragoste în jurul bisericeii și a școlii, să sprijinescă din toate puterile lor aceste aședămintele, cari în toate timpurile au fost cel mai puternic razim al poporului românesc. În numele poporului a răspuns membrul în comitetul parochial Ion Olariu, mulțămind d-lui Bogdan și ôșpeților, pentru interesul și dragostea lor arătată față de poporul din Hălchiu.

Cu aceste s'a s'fârșit frumoasa adunare, a cărei amintire multă vreme va rămâne neștersă în mintea acelor, cari au luat parte la înființarea agenturii Hălchiu, a 18-a în comitatul nostru.

Dee bunul Dumneșeu, ca noua agentură să aducă r'ode cât mai inbelșugate în s'eful poporului din Hălchiu, să-i stringă pe toți la o muncă frumoasă românescă și să dispară ori-ce neînțelegere.

V. B.

Din tractul protop. gr. cat. al Alba-Iuliei.

— Martie 1904.

În 18 Martie a. c. s'a ținut sinodul de primăvară al acestui tract în biserica română gr. cat. din A.-Iulia-Lipoveni. Atât preoțimea, cât și învătătorimea, s'a prezentat în număr aproape complet.

Din raporturile oficiului protopopesc despre agendele relative la parochiile și școlile din tract, s'a v'edut un rezultat mulțămitor. S'emn, că tractul progresază din an în an. Asemenea scotelile fondului bibliotecii tractuale au fost aprobate de comisiunea censurătoare.

O discuție mai lungă s'a încins însă în jurul cestiunei reversalului cu c'ăsătorile mixte, care mult n'ecăs d' preoților noștri în comunele cu două confesiuni, căci poporul coplesit de alte rele și n'ecasuri, nu prea vré să scie de ast-fel de reversale. A trebuit deci să se decidă, ca Ven. Consistor să fie rugat a l'asa mână mai liberă preoților în cestiunea reversalului, acolo, unde o cer această împrejurările.

Punctul de căpetenie al acestui sinod a fost frumoasa disertațiune bisericească cu motto: „De tot cuvântul deșert, care-l vor grăi ômenii, vor avé de a da s'emnă despre el la ȝiua judecării“—cuvintele (lui Christos), care a fost lucrată cu largi cunoscințe și rostită cu o vervă adevărat oratorică de părintele Ludovic Luca, paroch la Mănăstirea din Alba-Iulia Maieri. Mult ar fi folosit, decât erau și prim-curatorii din toate parochiile de față, după-cum se cuvine, să asculte această instructivă vorbire, și peste tot să se convingă despre starea și mersul afacerilor bisericesc-școlare. Dintre aceștia însă abia am v'edut câți-va, — lipsind chiar și prim-curatorul bisericeii unde s'a ținut sinodul.

Alegându-se în fine comisarii, oficiul protopopesc mulțămesc prin căldurose cuvinte celor de față pentru participare „în număr mai frumos ca tot-déuna“.

Unul din cei de față.

De la masa studenților români din Brașov.

A n u n ț i

Aducem la cunoscința tuturor binefăcătorilor și sprijinitorilor mesei studenților noștri din Brașov, că *Duminecă în 14 Martie v. a. c.* se va celebra al treilea parastas solemn întru odihna de veci a iubiților r'eposați, întru memoria cărora s'au făcut donațiuni pentru masa studenților. Parastasul se va ținé la 10 ore a. m. în biserica Sf. Nicolae din Brașov (Scheit) în asistența întregului corp profesoral și a tuturor școlarilor.

Êta și pomelnicul acelor, pentru a căror odihnă de veci ne vom înălța cu acest privilegiu rugăciunile noastre:

Carolina Andreica n. Palade, Mihail Andreica, Ioana Bădilă, Ioan Bădilă, Valeriu Bologa, Moise Branisee, George Bureștia, Ștefan Coleș, Nicolae N. Ciurcu, Ioan Dr. David, Zoe N. Dima, Iosefina Dr. I. Hosan, Elena G. Ioan, Ana cav. Ioanette n. Gomboș, Diamandi Manole, Iosif Maxim, Laurențiu Maximilian, Iordan Muntean, Andrei Mureșianu, Iosif Orbonaș, Ana Paraschiv.

Grigorie Paraschiv, Ioan Paraschiv, Ioan Petric, Romul Petric, Virgil Popea, Andrei Popoviciu, Ludovic Roman, Au elia Sécăreanu, Maria Sécăreanu, Ioan Sima, Sofia Sima, Haralambiu Stănescu, Vasile A. Ureche, George Boeriu, Viorel Chirtop, Ladislau David, Ioan Dimitriu, Augustin Dr. Dosa, Eugenia D. Eremie, Nicolae Eremias, Maria G. Grădinar, Ștefan Hertza, Ioan Ionaș.

Gerard László, Carolina I. Lengeru, Elena Marin, Elena Mocan, Io n Moga, Cornel Muntean, Nicolae Muntean. Ioan Nenșescu, Sava Nic'ora, Dionisie Nistor, Lucia R. Petric, Iuliu Pipos, Sabin Piso, Maria G. Pop, Nicolae Pop, Traian Vasile Pop, Elisabeta Popa Nascu, Hortensiu Popea, Pompiliu Dr. Popescu, Mărinel Ios. Pușcariu, Dominic Rațiu, Radu Stinghe, Ioan O. Tăraș.

Henrieta Vauthier, Traian Mețian, Măriora Sim. Teodor, Teodora Bidu, Ioan Popea, Constantin G. Ioanides, Ioan V. Perlea, Mache, Domeșu Dogariu, David Terfaloga, Ioan Craioveanu, Ioan Vlad Alexandrescu, Helene Wagner, Carolina Stan, Ana Stan, Dimitrie Nan, Zaharie Boiu, Nedelca Garoiu, Moise Beu, Paraschiva Olga Dobrea, George Const. Pascu, Ana Stoicănescu.

La acest act solemn de pietate invităm cu stimă pe toți amicii și toate rude-niile iubiților r'eposați.

Brașov, în 8 Martie v. 1904.

Pentru administr. mesei studenților:

Virgil Onișă,
director gimnasial.

Raportul

Comitetului „Asociațiunei pentru sprijinirea învățacilor și sodalilor români meseriași“ din Brașov pe anul de gestiune 1903, cetit în adunarea generală, ținută la 20 Martie st. n. 1904.

Onorată adunare generală!

Abia sunt câteva d'ceunii de când și nouș Românilor ni s'a deschis drumul spre un viitor mai feri it.

Mai înainte, pe timpul iobăgiei de es. Românul din țera noastră trăia în lănceșire, și spirituală și materială, pentru-că lui nu-i era permis să facă alta, de cât să m'ane plugul în ogorul s'ap'ânului.

Dér Dumneșeu a vrut cu noi; vremurile s'au schimbat și legea ne-a asigurat și nouș drepturi egale cu ale celorlalte neamuri.

De atunci am început a ne trezi din somnul cel de moarte, de care eram cuprins, și astăzi har Domnului și mulțămintă frunțaișilor noștri, cari prin o voință de fier și muncă titanică ne-au deschis ochii, ne-au luminat mintea și ne-au încălțit inimile pentru propășirea pe calea progresului, astăzi ȝic, stăm aproape pe toate terenurile noastre se emancipaseră de sub jugul întunecului. — Și mulțămintă diferitelor in-

Fiți atenți la ce c'etiți
Ca să sciiți și d-v'ost'ă
Cum trăim în țera astă
Că aici omul când vine
Trebue să lucre bine,
Să aibă putere mare
Că lucră mai mult cu fere.
Aici nu lucrăm cu boi,
Nici cu c'osa ca la noi,
Ci la lucruri f'orte grele
Pe la fabrici de oțele.
Când vede că nu mai poți
Atunci îți dă banii toți
Și îți spune ca să pleci
Că esci leneș nu muncesci.
Și asta n'ar fi așa
Dér s'a înmulțit lumea
Că umblă fără de serviciu
Sute de tineri voinici,
Și stau frate voinicii
La porțile fabricii
Așteptând doră cumva
Ii va chema cineva.
Și așa s'epțemâni și luni
Mulți umblă fără stăpâni.
F'odie verde unt de lemn
Noi de aici nu v'edemnăm
Pe nimenea să veniți

C'aveți multe să pățiți.
F'odie verde rosmarin
De una ne veselim
Că f'orte liberi trăim
Pe acest pământ străin;
C' aici în America
Nu te-ntrébă nimenea
De bir și de pașap'orte
Cum e în țerile noastre
Unde te silesc greu
Să plătesci la dări mereu.
F'eriecure am fi avut
Când aici ne-am fi n'ascut
Și am fi sc'it limba care
Aici e folosită
Decă englezesce am sc'i
Lucruri ușore am g'asi
Și am fi f'orte f'erieciți
Trăind lâng' ai noștri părinți.
Si s'avem câte-o fetiță
Să-ți mai dea câte-o guriță,
Dér acestea ne lipsesc
Și tinerii p'atimesc.

George Mărtin.

(Wheeling W. Va N. S. A.) (din Seliște.)

stituțiunii, pe cari ni-le-am creat înaintarea noastră merge treptat tot mai departe

În rândul acestor instituțiuni se numără și Asociațiunea noastră, care urmărește nobilul și mărețul scop: *întărirea industriei la Români*.

Onorata adunare generală din anul trecut și-a ales un comitet nou, pe un period de trei ani, care să stea în fruntea Asociațiunii și să lucreze la realizarea scopului ei.

Acest comitet, după primul său an de activitate, își ia voie a vă prezenta următorul raport pe anul de gestiune 1903:

1. **Funcționarea comitetului.** În a. de gestiune 1903 comitetul a ținut 15 ședințe în cari s'au tratat diferitele afaceri curente, interne și externe.

2. **Ucenici în anul 1903.** Având în vedere scopul Asociațiunii, care este: „a forma meseriași români și a-i sprijini“, comitetul a căutat să plaseze cât mai mulți ucenici la diferite branșe.

Constatăm cu plăcere, că interesul și dragostea față de meseria la poporul nostru crește pe zi ce merge; părinți români din cele mai depărtate colțuri ale țării, ne cer aproape zilnic informațiuni, cum și-ar pute plasa copiii la diferitele măestrii; și numărul ucenicilor români, ce se plasează an de an în Brașov, crește în continuu.

În decursul acestui an s'au plasat cu contract în regula 115 ucenici la următoarele branșe: pantofari 16, croitori 16, zidari 10, lăcătuși 1, măcelari 8, cismari 7, fabricanți de mașini 7, zugravi 7, lemnași 6, măsași 5, fauri 4, tipografi 3, urloeri 3, comercianți 2, la spălătorie 2, cofetari 1, pitari 1, cârnățari 1, petrari 1, căldărari 1, văpsitori 3, cojoari 1, tapetieri 1.

3. **Calfele în a. 1903.** În acest an s'au declarat calfe 80 de ucenici, cari după branșe sunt: pantofari 15, măsași 12, cismari 8, tipografi 7, zidari 12, croitori 6, lăcătuși 7, comersanți 4, zugravi 3, librari 2, compactori 1, lemnași 1, cârnățari 1, dogari 1.

4. **Instruarea ucenicilor.** Conform legilor în vigoare, ucenicii noștri sunt obligați a cerceta parte școlă de stat, parte școlă orășenescă de meserii. Faptul, că ucenicii noștri își capătă instrucția în școli cu limbă de propunere străină pentru noi, nu poate fi pe deplin mulțumitor.

O instrucție, care să ne mulțumescă pe deplin, ar pute capăta ei numai într'o școlă cu limba de propunere românească. Numai aici și-ar pute câștiga ei cunoștințele indispensabile pentru crearea unui viitor ferocit, cunoștințe, cari celor mai mulți le lipsesc, fiind-că majoritatea se aplică la meserii cu o pregătire de școlă foarte slabă.

Lipsa acesta comitetul a căutat să o delăture, intru cât a fost posibil în împrejurările noastre, în cari trăim, prin următoarele: a îngrijit ca ucenicii să cerceteze regulat orele de religie, pe cari în acest an le-au ținut d-nii: *Dr. St. Stinghe*, catechet, *Iosif Maximilian* paroch și *Traian H. Pop*, redactor. Apoi în fie care Duminică după amiază de la 2—4 ore, i-a întrunit în localul Asociațiunii, unde prin secretar său prin alt membru din comitet li-a împărțit cărți de cetit românească, potrivite cu priceperea lor și controlându-i din timp în timp a constatat, că băieții noștri au o rivă și un interes demn de admirat.

5. **Ajutorarea ucenicilor.** Taxele școlare s'au plătit pentru toți din averea Asociațiunii; multora li-s'au dat bani pentru spălatură rufelor și toți au avut bilete de baș gratis, puse la dispozițiunea Asociațiunii de On. Eforie a școlilor rom. centrale din loc

6. **Mihail Stroescu, parastas și împărțire de haine și încălțăminte.** Duminică în 22 Nov. 1903 s'a făcut în biserica rom. din loc — Cetate, obișnuitul parastas intru odihna sufletului fericitului M. Stroescu, cel mai mare binefăcător al Asociațiunii noastre. — A servit părintele protopop B. Baiulescu, care cu acesta ocaziune a rostit o frumoasă cuvântare intru amintirea răposatului binefăcător și intru lauda soției sale Elisa.

La acest parastas au asistat membrii

comitetului în corpoie și un număr foarte mare de ucenici.

În aceeași zi la orele 2 p. m., conform usului vechi, s'au împărțit între ucenicii săraci și cu purtări bune, haine și încălțăminte. La acest act au asistat, afară de membrii comitetului, încă mulți membri ai Asociațiunii și alți binevoitori ai acesteia.

Secretarul a adresat numărului mare de ucenici așunați în localul Asociațiunii unde s'a săvârșit actul, câteva cuvinte instructive, atrăgându-le atențiunea mai ales asupra recunoștinței, cu care sunt datorți față de binefăcătorii lor.

S'au împărțit 42 rocuri, 42 părechi de pantaloni și 35 părechi de cisme, toate la oaltă în sună de 827 corone.

Afară de acestea s'au mai distribuit 7 părechi de pantaloni, ofert marimimos al d-lui I. Peteu și al mamei sale R. Pascu.

Cu totul s'au împărțit de această binefacere 126 ucenici.

(Va urma).

Uneltiri contra școlilor confesionale.

Un Român transilvănean, stabilit de mulți ani în Ploiești (România), având afaceri în străinătate, a trecut prin vechea sa patrie și întâlnindu-se cu un vechi coleg de școlă a auzit de la densus multe lucruri dureroase pe cari ni le comunica într'o scrisoare. Etă ce ne scrie:

„Am cetit în diarul d-vostre despre arhiepiscopul Kohn din Olmütz, care a fost isgonit din scaunul său arhieresc din cauza apucăturilor sale netrebnice, pe cari n'a fost în stare a le spăla apa sf. botez.

Nu numai prin Austria sunt slugitori ai altarului de rassa semită, ci și la d-vostre în Transilvania. În diecesă Gherlei de pildă sunt doi vecini, preoți în două comune românești, amândoi originari din seminția lui Israel. Unul din ei purta nume curat evreesc, pe care și l'a schimbat nu de mult pentru o coronă în unguresc. Acesta se bucură de deosebită protecție a celor de sus și la împărțirea ajutorului de stat, el ca nici unul dintre colegii săi, capătă 1000 de corone, pimeni nu va ști însă să spună pentru cari merite bisericesci?

Al doilea, ai cărui înaintași și-au ales în botez numele unguresc de „Keresztes“, bună oră cum fac convertiții de prin România, luând numele de „Cruceanu“, „Botezatu“ sau „Botéz“, este preot în V. Sântiônia și este de asemenea intru cei favorizați la împărțirea ajutorului de stat.

Nu despre acesta este acum însă vorba, ci despre faptul ne mai pomenit, comunicat mie în călătoria, ce de curind o făcuți în părțile transilvane de cătră un fost coleg de școlă. Acest preot român a convocat reprezentanța bisericescă la sinod parochial și încheind un proces verbal în limba maghiară, au hotărât în unanimitate și au escalit cu toții în frunte cu preotul, că ei renunță la școlă românească confesională și cer a li-se înființa școlă maghiară de stat.

La sinodul din cestiune, fmi spunea amicul, ar fi participat și străini, cari nu fac parte din biserica românească gr. cat., între cari notarul comunal și inspectorul școlar al comitatului.

Vi le comunic acestea cu rugămintea, ca să le publicați și să interpelați consistoriul din Gherla, decă are cunoștință de faptul acesta al preotului din V. Sântiônia, pentru care, decă e adevărat, cea mai mică pedepsă, ce i-s'ar pute da, ar fi — *caterisirea*“.

Mulțumită publică.

Comitetul Reuniunii femeilor rom. din comitatul Hunedorei, își ține de plăcută datorință, a-și esprima mulțumita următorilor domni, domne și domnișore, cari în urma apelului emis de Reuniune, au binevoit a trimite obiecte pentru colecțiunea Reuniunii:

D-na Cornelia Mușia din Hunedora 3 cursore de masă pe pânză și o tabletă; d-na Asinefta Bobeu din Petreni, o față de masă; d-na Neti Racco n Suiagă din Bouțari o față de masă; d-na Andrei Meddan din Șomcuta-mare un ștergar; d-na Emilia Bran din Baița (Selagiu) 2 ștergare; d-na Sava Crișan n. Cosma din Lupșa (Turda Arieș) un ștergar țesut colorat; Todora Candrea n. Sabau din Lupșa (Turda-Arieș) o față de perină; Iulia Costea n. Balog din Câmpeni (Turda Arieș) un șter-

gar și 2 ștervete, Sofia Anca n. Danciu din Certege (Turda Arieș) o față de perină și 3 ștergare; d-na Rafla Plic n. Mihon din Sohodol (Alba de jos) o straiță, (aceste pe lista d-lui avocat Dr. Zosim Chirtop din Câmpeni.)

Ana Adamovici din Bobalna un covor; juna Ana Popiliu din Marca (Selagiu) o tabletă roșu-galben; juna Matilda Popiliu din Marca (Selagiu) un cursor de masă alb; juna Maria Duma din Marca (Selagiu) un ștergar; F.orea Halmagean n. Pop din Marca (Selagiu) un ștergar (aceste pe lista d-nei preotese d n Marca, Ana Popiliu)

Ved. Ecaterina Rusu din Brad o mășăriță alasă; Aurelia Damian din Brad o straiță; Maria Pop din Cristior un acoperitor de tavă; d-sora Maria Cristea din Gurabarđii un ștergar; Letiția Draia din Crisioir un ștergar cu alesături; Elisabeta Faur din Crisior un ștergar cu alesături; Maria Bocan din Crisioir un ștergar cu alesături (aceste toate pe lista d-nei Ecaterina Rusu din Brad).

Primescă toate aceste donatōre cele mai profunde mulțamite.

Deva, 14 Martie 1904.

Pentru Reuniune:

Elena Pop Hossu-Longin,
presidentă.

ULTIME SCIRI.

Budapest, 23 Martie. La alegerea parțială de deputat, ce s'a făcut adî în Nădlac, candidatul partidului independast Dr. Nagy Sandor a obținut 1201 voturi față cu 811 voturi ce le-a primit candidatul liberal Haasz. Dr Nagy a fost proclamat ales.

Petersburg, 23 Martie. Trupele chineze s'au retras de la frontiera Manciuriei.

Petersburg, 23 Martie. Sciri so-site din Mukden spun, că Japonessii continuă a debarca trupe la Cemulpo Trupele sunt îndreptate spre fluviul Yalu, unde se așteptă o bătălie crâncenă. Numeroase trupe rusesci sunt concentrate pe marginea fluviului și așteptă în tot momentul semnalul încăerării.

Charbiu, 23 Martie. În urma atacurilor japoneze, garnisōna din Port-Artur a fost întărită. Le așteptă acolo un nou atac al Japonessilor, cari par a se pregăti să dea o luptă decisivă, contra portului.

Industria și comerțiu.

— Fin e. —

Și acum să ne întrebăm, cum stăm noi Români în privința negoțului și a industriei? La noi Români sunt două clase: domni și țărani — Comercianți și măestri sunt foarte rari, ca făina orbului. — Țăranul nostru în conserv-tismul său ține încă și adî, că e rușine a-și da copiii la măestrii. Același prejudețiu îi preocupă și pe d-nii noștri. Toți amvré să fim domni. Un părinte cu stare, când are mai mulți copii, din toți vrea să facă doctori, avocați, profesori, funcționari! Acesta e o greșală Calea de urmat e să deede altă ocupațiune fie cărui copil. Unul să îmbrățișeze comerțiul mare, altul industria mare, altul să fie militar, altul funcționar Așa fac Nemții și alte popore. La densus negoțul și industria se trece din nēm în nēm, pe când băieții măestrilor noștri rîvnesc la slujbe.

Mulți dintre D-vostre veți dice: în comerț și industrie se cere capital Cu ce să deschidă prăvălie sau atelier, decă nu-i capital? La slujbă nu ni se cere capital. Români n'au capital, de aceea nu pot pune mâna pe negoț și meserii. — E o greșală a sustine, că Români n'au capitaluri. Sunt și între Români capitaliști, și apoi nu s'ar pute forma capitaluri sociale? Dér, chiar acei, cari nu dispun de nici o avere, încă

și pot forma capitalurile de lipsă în comerț și industrie prin muncă și cruțare. Comercianții, de alte nemuri în chipul așa și-au aduna capitaluri. Avem exemple aici la noi în Blăși. Comercianții cari au început aprōpe cu nimic, prin muncă și cruțare au ajuns să-și creeze o avere frumoasă. — Pentru-ce să nu facem și noi astfel? În comerț se pot aduna capitaluri mai mari și mai lesne, de cât prin industrie.

Să facem o mică comparație între funcționari și neguțatori. Funcționarii nu pot aduna capitaluri. Léfa lor lunară abia le ajunge să-și acopere pretensiunile lor mari. Cu cât înainteză în s'ujbe, cu atât își urcă și cheltuețile. Intr'o viață de 30—35 ani de funcționarism, cât să poți aduna prin cruțare? 10—20—30 mii cor? Dér, mi-ar plăce să-mi arătați, câți funcționari cunoscători, cari au realizat asemenea capitaluri?

Din contră, să vedem pe comerciant. Ceea ce face călirea din fer, aceea face negoțul din om. Din fer prin operația călurei căpătăm oțel Din om, prin negoț căpătăm un om superior. În adevăr comerciantul, prin robul său în societate, de a schimba mărfurile, e menit să adune capitaluri. El nu scie ce-i aduce anul viitor, nici luna viitoare. Nu cheltuesce mai mult de cât câștigă. Căci îndată ce un comerciant se aruncă orbesce în cheltueli egale cu câștigul, e amenințat în desvoltarea sa. — Slujbașul înainteză cu protecție prin alții, la cari trebuie să se complimenteze. Comerciantul progresă în comerțului său prin sine însuși, prin economie și muncă. Să vă dau un exemplu. În o revistă se scriu următoarele:

Am făcut cunoștința unui negustor. Numele nu împōrtă. Adî e rentier, trăesce din venitul frumoșei sale averi adunate prin negoț. S'a lăsat de negoț din cauză de bolă. Are o avere, care îi aduce un venit de 6000 corone anual și a adunato în 33 ani de negustorie. Întrebându-l cum a adunat averea din negoț, mi-a spus următoarele: Am fost băcan. N'am avut nici un ban, când m'au dat ucenic la băcănie. Sunt de atunci aprōpe 40 de ani. Am stat ucenic 4 ani; având ce mânca și ce îmbrăca. Am stat calfă cinci ani, începând cu léfa de 200 corone pe an și ajungând la 360 corone. După cinci ani m'am lăsat de stăpân, voiam să lucru singur. Aveam în buzunar 400 corone din cruțarea cât am fost calfă. Mi-am găsit un tovarăș, care avea adunați 240 corone. Amândoi la un loc aveam 640 corone. Am în-hiriat o prăvălie cu 100 cor., cu 120 corone am cumpărat și făcut cumpene, rafturi și alte lucruri trebuincioase, mai rămăsesse 480 corone. Cu aceștia m'am dus la un negustor angrosist și am cumpărat câte puțin din fie-care marfă. Amândoi tovarășii am muncit, ni-a plăcut să muncim. Marfă cumpăram treptat cu lipsele ivite la vânzare. Nu luam pe datorie, ci numai cu bani. Când am ajuns la finea anului, am încheiat socotelile cu tovarășul meu și ni-a venit fiecărui câștig de 3000 corone. Decî 6000 corone câștig într'un an dintr'un negoț început cu 640 corone. În cursul anului cheltuit'am numai pentru strictul necesar, cu cruțare în toate, căci doriām să ne ridicăm mai sus. Am stat în tovarășie 10 ani. În cel din urmă an de tovarășie partea mea de câștig a fost 12 mii corone. După aceea am ținut singur negustorie și mi-a mers bine; au fost ani în cari am câștigat câte 18 mii corone. M'am lăsat de negustorie, căci sunt bolnav, nu pentru-că nu mi-a plăcut, sau pentru-că a-și dori să mă fac boer. Chiar adî am prilej de câștig din afaceri comerciale. În tōmua trecută am înlesnit o vânzare de vin între doi negustori și am câștigat 250 corone numai cu vorba. Negoțul aduce bani, dér trebuie să te ții de el. Români sunt cam rușinoși, fug de negoț, umblă după slujbe. Rău fac. Am un copil, negustor am să-l fac.

Etă un exemplu viu, din care puteți trage învățătură. Exemplul acesta ne convinge, ce putere de oțelire are comerțul asupra omului. Ii prefăce sufletul, dându-i putere de muncă și încredere în sine.

Noi, Românii, ne-am deprins cei cărturari cu slujbele și și aceste alese de cele mai multe ori ca vai de ele, ér țeranul cu plugul. — S'ar păré că mîntea noastră rămâne rece și nu dă credință la asemenea exemple. Ne temem de ziua de mâne, nu scim decă vom mai avé cu ce trăi, decă nu vom fi fără slujbă a doua zi. Din contră omul, care iubesc comerțul și industria și se devotéză cu trup și suflet lor, nu are nici o témă de ziua de mâne. Grijă slujbașului este, să se plece superiorului, să-i între în grație. Grijă negustorului e să-și desvólte propria lui energie de muncă. Ca să vă faceți o idee de calitățile, pe care le capătă omul deprindend comerțul său industria, ca să vă convingeți ce putere de muncă dau omului aceste ocupațiuni, ce spirit se desvólta prin comerț și industrie, vă citéz următorul exemplu:

La finele lunii lui Ianuarie, într'un restaurant din Boston se întruniră la un oșcēt, mai mulți tineri din lumea alésă eșit de carând de pe băncile universității din Harvard (America), unde se distinseseră atât prin studii, cât și prin sporturi. Unul din ei spuse, că numai aceia sunt și rămân sēraci în Statele-Unite, cari nu au încredere în puterile lor de muncă și că decă el prin vre-o întēmplare ar pierde averea lăsată lui de tatăl său, ar fi în stare să-și facă o altă avere; ba că chiar într'un singur an el se pōte prinde să adune 25 mii lei capital, să facă și o călătorie în jurul pământului în acest an, și acēsta chiar de ar fi să fie lăsat gol, cum e omul din nascere. Ceilalți tovarășii au făcut prinsōre cu el pe 50 mii franci. S'a hotărît ca ziua de 22 Februarie să fie socotită ca începutul anului. În adevér în acea zi Paul Jones a fost dus la o baie turcescă, unde i-s'au luat hainele, lăsându-l în costumul lui Adam, ca să-și încerce puterile de muncă pentru a căștiga rămășagul. Greutatea era să iasă afară din baie. Gol ca un nap, Paul Jones se gândi prin ce mijlōce să-și cumpere o îmbrăcăminte cât de ieftină. Ca un filosof, dér și ca un om, care ar fi fost deprins de când lumea cu munca, Paul Jones închis în sala de baie, văzuia ghetele membrilor cercului și din micul căștig putu să se hrănescă din ziua dintăi și apoi se-și facă și îmbrăcăminte necesară. I-a trebuit 15 zile pentru acēsta, erau multe negreșit, dat fiind scopul urmărit de a face călătoria în jurul lumii și de a mai aduna prin muncă și economie într'un an 25.000 lei. Odată scāpat afară din baie, trebuia să căștige și hrana pe fie-care zi și bani pentru călătorie. Planul călătoriei era făcut: să mērgă în Londra, de-aiel în India și în fine de aiel în Boston, de unde era. Pentru a căștiga hrana începū să vëndă jurnale strigānd alătura cu ceilalți vëndători și cōtutānd să vëndă pe întrecute; făcea serviciu de comisioner, de talmaciu — căci se nu uități, sffrāse universitatea și soia limba francesă, germānă și italiană pe lângă limba sa englesă. Ca talmaciu a obținut gratuit un loc pe un vapor american, care-l aduse în Londra, avēnd în buzunar economit 250 lei. Intrase în joc, și acum se silea s'o scōtă la bun sfirșit. În Londra a ținut conferențe și a căștigat 2500 lei; a intrat în legătură cu jurnale din Anglia, de unde căștigă cheltuiala călătoriei până în India. Ajuns în Calcuta a făcut o afacere de negoț, cumpărānd și revēndēd nise māruri, din cari a căștigat peste 25 mii franci, tocmai suma pe care hotărise s'o adune. Și mai era până la finea anului. Ca s'o scurtez, voiți spune că a căștigat rămășagul.

Etă ce însemnă muncă și cruțare. Nici o muncă nu e rușinosă. Și nimēnui să nu-i fie rușine a în-

treprinde ori-ce fel de muncă. Etă ce energie e în stare să desfășore omul încredētōr în puterile sale! Și numai negoțul și meseria dau omului încredere în puterile sale; numai în negoț se pot aduna capitaluri mari. Sē ni-se spună, care funcționar ar fi în stare să facă o asemenea prinsōre? Sē ni-se spună, prin ce mijlōce un funcționar ar puté face ocolul pământului și să adune și un asemenea capital?

Sunt la sfirșitul conferenței mele încă un cuvēt și termin. Ași dori și mi-ar servi de deosebită mângăere, decă exemplele și considerațiunile, ce vi-le-am spus, ar stīrnī în mēstrie și negustorii noștri o dragoste indoită pentru branșele ce și-au ales, ér în ceilalți domni interes și bună voință față de clasa noastră mijlocie. Date fiind condițiile acestea putem spera, că Blașul nostru se va ridica și se va înrola în șirul orașelor înfloritoare din țera noastră. — Asta e calea, pe care merg tōte nēmurile culte și civilizate, pe astă cale trebuie să mergem și noi, decă voim să avem viitor.

G. Precup,
prof

Asupra plantatului vițelor primăvara.

Timpul pentru facerea plantațiilor fiind sosit, credem că facem un serviciu cetitorilor noștri resumānd în puține cuvinte condițiunile ce trebuie să le îndeplinescă o plantație de vițe, pentru a reuși bine.

Pământul să fie bine desfundat de cu tōmnă, seu de peste iernă, la o adēncime de cel puțin 45 cm.

Gropile să fie mari de 0m. 55—0m.60 adēncime și lărgime. Adēncimea de 60 cm. trebuie considerată ca minimă, atuncī când din diferite împrejurări proprietarul nu a putut desfunda adēnc pământul peste tot. În asemenea casuri mai avem o observațiune asupra modului cum se se facă grōpa.

De sigur, că unii vor fi observat în pământurile nedesfundate și unde s'au făcut numai gropi, că primăvara vițele se prind bine și ies afară din mușuroi, ér mai târziu o parte din ele mor, mai cu sēmă decă după plantație a venit o perioadă ploioasă, cum a fost anul trecut. Neapărat, că la prima vedere, se esplică greu. Faptul însă se esplică în modul următor: În pământurile nedesfundate, grōpa servește pentru ploi, ca un fel de olă, unde se string, și când pamēntul e impermeabil, apa rămāne în gropi. În asemenea casuri rădēcinile viței vegeteză și merg bine atāta vreme, cât nu stau în apă. Indată ce rădēcinile tinere sunt nevoite să stea în acea apă, care stă în gropi, ele nu mai funcționează regulat, sfirșesc prin a putrezi și acēstă putrețire a rădēcinilor aduce cu sine mōrtea viței. Acēstă observațiune, fōrte probabilă, a fost făcută de d. G. Nicolescu, directorul agriculturii.

Pentru a înlătura acest rēu, se propune, că în pământurile nedesfundate, gropile să se facă nu numai adēnc de 60—70 cm., dér fundul gropii în loc să fie orizontal, să se facă teșit, adeca în plan inclinat. Partea superiōră a planului inclinat se va face la lătura unde este țērșul, adecă în marginea gropii, unde se pune vița în momentul plantării.

De obicei în fundul gropii se pune mai întâi un strat de pământ mērunțit, și bine aerat, scos din partea de sus a gropii, apoi se aședă vița lângă țērșul, astfel ca punctul de altoire să vină în rasul pământului său la 1—2 cm. cel mult în pământ.

Decă facem grōpa teșită și punem stratul de pământ, cum am spus, în fundul gropii, se înțelege că decă mai târziu vor veni ploi, apa se va stringe în grōpă, însă ea va fi mai multă în partea teșită a gropii, adecă tocmai acolo, unde nu sunt rădēcinile viței.

La plantare se lasă viței numai un

singur lăstar, care și el se taie la un ochiū seu mai bine prin mijlocul ochiului de al 2-lea. Rădēcinile sântōse se lasă neatīnse, numai cele sdrelite seu rupte se scurtéză.

Punēnd vița în grōpă, vom căuta a respira și a aședă rădēcinile astfel, cum au stat și în școlă.

Peste rădēciul se pune mai întâi un strat subțire de pământ (de 1—2 cm.) mērunțit și bine aerat, apoi se pune gunoii în cantitate de 2—4 kgr. Câte odată când gunoii este bine făcut (fermentat) și amestecat cu nisip seu mērunț, el se pōte pune d'a dreptul pe rădēcini.

Treptat cu umplerea gropii cu pământ, el trebuie bine bătătorit de 2—3 ori. De la bătutul pământului atērnă fōrte mult prinderea. Prin urmare pentru a fi siguri că acēstă operațiune se face cum se cuvine, nu trebuie să ne mulțămim ca lucrătorul să apese pământul cu vērțul picioarelor, ci trebuie să-l punem să bătătorēscă bine pământul cu amēndouē picioarele prin greutatea corpului.

Când grōpa este plină, pentru a feri altoii de călduri și vērțuri, care l'ar puté usca înainte de a se prinde, se face un mușuroi cu pământul scos din fundul gropii. Mușuroiul de primăvară trebuind să fie mai mic ca mușuroiul de tōmnă, este de-ajuns, decă-l facem astfel, ca d'asupra capētului viței să fie un strat de pământ de 4 cm. grosime.

Ținēnd sēmă de recomandațiunile făcute de noi mai sus, suntem încredințați că plantațiunile de primăvară vor reuși mai cu sēmă decă avem grijă a nu planta de cât vițe bune, și decă luăm mēsurī ca vițele să nu stea prea mult espuse la vērț și la sōre înainte de a fi plantate.

(„Rev. Vit.“)

POVEȚE.

Cum se vindecă migrena (durerea de cap.) Voiți să aveți capul sdravēn și să nu căpētați migrenă?

Puneți în perna pe care vă culcați, mai multe foi de enupere. Mirosul ce ese din acēstă pernă, este plăcut și bun; de asemenea și vederea și pērul vi-se întăreșce.

Alt mijloc: Decă aveți durere de cap, puneți 5 grame foi de portocale în 500 grame apă și ferteți la foc. Puneți zahăr destul, și-apoi beți acēstă beutură.

*

Lipirea vaselor de porcelan sparte. Marginea vaselor sparte se unge cu colōre de ulei (Oelfarbe seu Tubenfarbe), hārburile se lipesc bine una de alta. Colōrea ce se ridică de-asupra la bucățile imbinatē, se șterge cu îngrijire și vasul se pune apoi la un loc nu prea rece, unde se lasă 2—3 luni de zile, ca să se usuce bine. Vasele de porcelan astfel încheiate, se pot spāla și în apă fierbinte, fără să se mai desfacă.

*

Curățirea încălțămintelor de piele galbenă. Despre curățirea încălțămintelor de piele galbenă s'a scris mult, și nimenea n'a venit la întrebunțarea unui mijloc fōrte simplu. Decă pielea a devenit murdară și în urma întrebunțării cremei de uns s'a format pe ea un strat negru, murdăria o depărtăm muind un burete în lapte și spālānd bine încălțăminte. Buretele trebuie să fie curat și să se înmōie în lapte curat. După ce s'a dus murdăria, încălțăminte se lasă să se usuce și apoi se unge cu cremă.

Făcēnd așa, vom avé erășī încălțăminte nouă.

*

Dări de sēmă.

Pentru biserica din Cristian (lângă Brașov) s'au făcut următoarele donațiuni:

Nicolae Rucărean a dărui o îmbrăcăminte frumoasă pe prestol și proscomidier în valōre de 36 cor. Ioan N. Grecu un dulap pentru păstrarea vestmintelor preoțesci în valōre de 30 cor. D-șōra Paraschiva Isac din Zērnești, un acoperemēt frumos, lucrat de dēnsa pe Iconostas, în valōre de 36 cor. Postul epitrop de pie memorie al bisericii noastre mai mulți ani Dumitru Hogia, prin soția sa vēduva Maria D. Hogia, din incidentul îngropării sale în imediata apropiere a bisericii a dărui bisericii suma de 600 cor. Teologul de anul al II-lea Ioan Căldărea din Zērnești prin mijlocirea d-lui Bartolomei Cotinghiu din Zērnești, a dărui bisericii Cântările bisericesci de D. Cunțan în valōre de 8 cor.

Pentru tōte aceste fapte creștinești, cari de sine se laudă, sus numiților generoși donatori le aduc și pe calea acēsta în numele bisericii mulțămītă, rugānd pe bunul Dumnezeu să le rēsplătēscă jertfa lor îndeoit și aflānd încă mulți imitatori. **Virgil Pop**, paroch și presidentul comitetului parochial.

Epitropia parochială din Purcăreni aduce în numele comunei bisericesci mulțămite d-lor G. Trandaburu. Gh. I. Ionescu N. Deveică, Maria G. Doiciulescu, Anastase P. Bifea, Petrea Radu, I. Bercariu, I. Rēșnoveau, N. Stoia, Gh. Bodeanu, S. Inache, Dum Tețu, N. Velichi, Negu Măcanu, cari au dărui câte 2 lei, și I. V. Țițiu 10 lei la fondul ridicării bisericii din Purcăreni. Cu totul 38 lei.

Reuniunea meseriașilor și neguțătorilor din Poiana a aranjat la 6 (19) Ianuarie a. c. o reprezentație teatrală, din incidentul cărei au intrat la cassă suma de 259 cor. 20 b., din care ca oferte benevole s'au dat 4 cor., ér ca contribuiri peste taxa de intrare 26 cor. 40 b.

Oferte au sosit de la d-nii Dumitru Banciu, farmacist Sēliște, Tōder Stoia morar, Galeș câte 2 corōne.

Peste taxa de intrare au contribuit d-nii Nicolae Dobrotă paroch 1 cor., Ioan Șerb, cojocar 1 cor., Ioan Ghisia, contabil 40 bani, Constantin Fântānă, econom de oi 1 cor., Dr. Victor Mihu 2 cor., Iosiv Lami māsar 40 bani, Nicolae Șerbu, comerciant în Sēliște 1 cor., Aron Muntean, econom de oi 2 cor., Elena Vlad, profesōră 1 cor., Ioan Șerb, paroch 1 cor., Vasilie Martin, d-na Ciugudean, Adam Micu, notar câte 3 cor., George Bărbat, vice-notar 2 cor. 40 bani, Romulus Vraciu, inv. 1 cor., Aron Rosenblat 1 cor., Ilie Dobrotă, paroch 1 cor., Ioan Creangă, învățator 1 cor., Panfilie Istratie, cojocariu, Jina 20 bani.

Spesele cu aranjarea petrecerei au fost de 8 cor. 19 b. Venitul curat 178 cor. 01 b., cari s'au adaus la fondul Reuniunei. Semați: **Ilie Moga**, notar, Ioan Șerb, președinte.

Judecata lui Ștefan Vodă.

Cică 'n vrēmea de demult, un om ajunge în grea nevoie, era strimtorat din partea paralelor, de nu mai scia ce să facă și încotro să apuce.

Dă 'ncōce, dă încolo, cu mare ce găsesce un jidan, care se prinde să-l imprumut. Da jidanul tot jidan! Ii cere o oca de carne din trupul lui, pe care s'o taie când s'a implini sorocul...

Ce să facă omul? Cum are să pōtă răbda să-și vadă cuțitul băgat în carnea lui?!

Da ursul nu jōcă de nevoie și nevoie-i mare belea, de aceea bietul nevoiaș se prinde s'o facă și asta!

* * *

Vine și vrēmea ceea.

Jidanul, la om, nu, că să-i deie oca de carne.

Omul se pune de pricină și-i dă de colo:

— „Hai la judecator, să vedem ce-a țice și el, îi cu dreptul trebușōra asta?”

— „Hai!” îi dă și jidanul.

Și au mers ei la fel de fel de judecatori, și mai mari și mai mici, și mai înțelepți și mai așa, însă de la toți au ieșit cu același cuvēt:

— „Decă te-ai prins așa, trebuie să te ții de vorbă.”

ÉR omul nu vedea pe unde merge de necaz.

În sfârșit pornesc ei la împărăție să vadă cu ce-or eși și de acolo? Da omului îi tremura inima întrânsul, gândindu-se că nu cumva și împărăția să orînduască, ca și judecătorii.

Pe drum trec pe lângă un câmp mândru înverdit, pe care nisece copii păseau vitele.

Ce să vadă drumeții acolo?

Băieții stăteau rotă cu oăciulele în mână, er în mijlocul lor pe nisece brazde verzi puse unele lângă altele în chip de tron, ședea un alt băet cu chip de înțelept și le judeca neînțelegerile lor, și care era vinovat, era închinat înapoia tronului într'un ocolăș imprejmuit cu garduț de bețișore.

Omul, când a văzut una ca asta, tare s'a mai minunat; și cum era el ca cel cu năduhul pe inimă de nu mai știa ce face, se gândesce să-i spuie micului judecător păcoștea de pe capul lui.

Băetul acela era Ștefan, care mai pe urmă a fost domnitorul Ștefan cel Mare al Moldovei.

Și Ștefan îi dă:

— „Omenii buni, duceți-vă acolo unde gândiți și decă nu veți rămâne mulțumiți cu judecata, atunci să trimeteți după mine c'apoi cum voi judeca eu, lasă decă nu veți rămâne împăcați.

A plecat omul mai învoioșat de vorbele minunatului copil.

Ajung la împărăție.

Aice au căpătat același răspuns ca și de la ceilalți judecători. Atunci omul și-a adus aminte de cuvintele lui Ștefan și dice cătră împărat:

— Luminate împărate, ai îndurare și ascultă o vorbă de la ticălosul de mine, să erte luminata față a Măriei vóstre. Treceam pe lângă un câmp și era așa și așa — îi spune el — un băiat, care judeca buclourile între ceilalți băieți, ce ședea cu oăciulele în mână înaintea lui, și-a spus ca să-l chemați pe dănsul, că lasă decă nu ne-a judeca el cu dreptul.

Împăratul a dat poruncă să-l cheme, nu că dór ar fi cređut așa ceva, ci mai mult să vadă cum a judeca el.

Și Ștefan într'o clipelă a fost față.

Întrebă el pe om, cum li-a fost tocmea, și la urmă dice cătră jidan răsplat:

— „Jupâne, îți dau voe să tai din omul ăsta o oca de carne — jidanul, bucuria lui — da să tai tocmai pe tocma, nică mai mult nică mai puțin, c'apoi te ducem la spânzurătoare.

— „Nică un dram să nu 'ntrecă, ori să n'ajungă“, adăugă Ștefan îndesat.

Când a auđit jidanul una ca asta, s'a lăsat păgubaș și de bani și de carne și de tot, și unde nu mi-o luat'o la sănătoșa de nu l'ai fi ajuns nică călare....

Și așa a scăpat Românul.

Toți au rămas trăsniți de judecata lui Ștefan și s'au minunat de înțelepciunea lui; er omul cât era de bătrân, a îngenunchiat și i-a pupat mâna și s'a întors plin de chef la nevastă și copii, povestind în toate părțile de judecata asta, de s'a dus vestea.

Veđi că, *unul singur a fost Ștefan Vodă, și decă a fost să fie om mare, a dat semne de mic.*

(Din cartea „Ștefan Vodă cel mare și sfânt“, de S. Teodorescu-Kirileanu.)

Cultul arborilor.

Fie-care popor își are arborele său ales. Grecii aveau măslinul, Romanii ștejarul, Slavii teiul, Danesii fagul, popóarele nordice bradul.

Ștejarul simbolizează puterea, forța și mărirea. De pădurile de ștejar de la Dodona (Epir) era legată puterea și mărirea zeului zeilor, puternicul Jupiter, și din timpuri apuse încóce, ștejarii cei falnici au înfruntat vijeliile și furtunile ce au trecut peste ea.

Teiul, arborele favorit al Slavilor. Gălagioșii Slavi își despărțiau moșiile, proprietățile cu plantații de tei. El este simbolul iubirii și credinței conjugale. Teiul este arborele favorit al lui Neptun, zeul mărilor, cu teiul desparte el marea cea stăpână de pământ. Din istoria lui Baucis și Philemon, cei doi buni ospitalieri, s'a născut simbolul credinței conjugale.

Idilele ce se năceau sub umbra teiului, sub îmbătătorul miros al florilor sale divine, au făcut să fie ales simbol al iubirii și credinței. Sub teiul umbros își împleteau și se încununau virginele cu coróna de mirsă, sub umbra-i rēcórósă să serba născerea copiilor, de sub el plecau în rěbóie tinerii încununati cu flori de tei, sub umbra-i dėsă își plăngeau morții iubiti. Sub teiul umbros se versau lacrimile de bucurie și de durere, când florile-i dulci și mirositoare cădeau ca lacrimile, picau scaturate de vėnt.

Ștejarul, acest simbol al forței, este pentru popóarele vechi și semnul ospitalității. Cei vechi credeau, că ștejarul s'a născut odată cu omul, și că el este, care a dat primului om hrană și adăpost. El oferă călătorului oboșit umbra sa dėsă și protecție în contra vijeliilor.

— Ah! suspină într'o di Napoleon cel mare la Sf. Elena, cătră unul din însoțitorii săi; de ce nu suntem noi liberi acum, pe malurile lui Ohio séu Misisipi, înconjurati de prieteni și de familie. Ah, nu știu câtă plăcere am avé să străbatem în fuga cailor, acele întinse păduri americane, însă aci pe stâncile aceste góle și seoi abia mă învėrtesc; apoi pãlit de sórele tropical al localității, întră repede sub un umbrar și aici esclamá cu tótă durerea inimei sale: ah, un ștejar, umbra dėsă și rēcóróre a unui ștejar, doria el, să i se aducă unul din acești frumoși arbori ai Franței.

Plopul, este simbolul inoelii séu neîncederii. Ca și pe salcie, vėntul îl aplcă din cătro suflă. După mitologie, plopul ar fi lemnul favorit al zeilor infernului. Plopul tremurător, simbolizează mai bine témă neîncredere, nehotărire.

Bradul este simbolul iubirii, speranței și al nemuririi. În mitologia tuturor popórelor are însemnătate diferită. Acest arbore plăcut și-a creat un cult deosebit și cel mai mare în secolul din urmă al estremității.

Odată cu născerea lui Christos toți arborii au înfrunđit și înflorit și creștinii spre aducere aminte își onoreza oasele în timpul Crăciunului cu brad și acest obicei e generalizat sub forma pomului de Crăciun, astfel că verdéța personifică și speranța, și se reoglindește în ea iubirea noastră și divinizarea nemuririi lui Christos.

Mirtul, simbolul, triumful nevinovăției. Mitologia ne spune, că este lemnul favorit lui Venus, deita frumuseței. Legenda spune, că primii ómeii, pierđend fericirea raiului, au luat câte-o ramură de mirt, din copacul sub care Adam făcuse declarațiile de dragoste Evei. Din mirt se împletea cununa miresei, simbolisând candórea și nevinovăția ei. Florile albe ale mirtului exprimă virginitatea.

Salcia personifică pe omul vecinic îndurerat, trist, cu durere în suflet. Salcia trăesce ca toți arborii: înverđesce, înflorește, însă pare vecinic tristă, pe ramurile ei plecate apasă durerea, durerea despărțirii din urmă. Salcia tristă și plângătoare, umbresce crucile cimiterilor, exprimă durerea noastră pe mormintele iubitorilor noștri, plänge durerea noastră, crengile ei se rógă pentru noi. Cine o plantéază pe morment, sădesce odată cu planta și durerea sa, trăesce cu salcia atât timp, cât trăesce și arborele. Copiul lui Iuda plâng la Babilon și cântă sub o salcie.

Oziris, dēu egiptean, a avut pe morment un superb arbore de Tamarix.

Mitologia chineză spune, că creatorul voinđ să facă pe primii ómeni, a luat într'o mână fer și în alta lemn și suflând peste ele, a făcut pe Adam și pe Eva. Pe acesta din urmă a făcut'o din lemn, ca să fie mai puțin tare, ca mama omenirii.

În India profetul Buda, a venit pe lume sub forma unui arbore.

Palmierul este arborele sfânt al arabului. După credința lor, Dămneđu a făcut pe om odată cu palmierul.

Cănteul Edda (Edda - Scandinavă) spune, că frasinul a fost adus pe lume de zeul Ygdrasel. Tot mitologia scandinavă spune, că creatorul a altoit viața omenescă în frasin și arin și apoi dându-le suflet, a născut femeia din arin și bărbatul din frasin.

Australianii povestesc în legendele lor despre arborele uriaș „lemnul lumii“, pe crăcile cărnia s'a coborit creatorul pe pământ, și cari ajungeau până la ceri.

Popóarele vechi Galice, adorau ștejarul, de ore ce credeau, că în el locnesce zeul binefacerei.

Testamentul vechi ne spune de pomul binelui și al rėului. Fructul acestui din urmă a fost mai seducător pentru primii ómeni, de cât fericirea vecnică....

(Va urma.)

MULTE ȘI DE TOTE.

Adelina Patti în America.

Ultimul turneu al marei artiste Adelina Patti, în Statele-Unite, a avut cel mai mare succes posibil.

Artista, cu tótă etatea ei de 60 ani trecuți, a păstrat vocea nealterată; ea a cântat în 40 de concerte. Pentru fie-care concert a primit 25.000 de franci fix, și procente de la intrări, cari se scotesc pe séră 50.000 de franci. Până acum din acest turneu încă neisprăvit, a câștigat suma rotundă de 1.000.000 (un milion) și mai are încă în perspectivă alte 300.000 până la sfârșitul turneului. Adelina Patti voiajază într'un tren separat fórte luxos, și e însoțită de tinerul ei soț.

Ea asigură, că acest turneu va fi într'adevăr cel din urmă și cu el va încheia strălucita ei activitate artistică.

La ghișeul unui birou postal.

— Sunt hârtii de afaceri acestea d-nă? întrebă amploiatul.

— Da, domnule!

— Fără valóre?

— Fără nici o valóre.. este contractul meu de căsătorie.

În mii de casuri a dovedit minuni inventatorul Crucei duple electro-magnetice R. B. Nr. 86967 a d-lui Albert Müller din Budapesta V. Bez. Vadász utza 42/A. E. A primit éráși inventatorul următoarelor două scrisori de recunoștință:

Stimate domnule Müller!

Succesul aparatului R. B. Nr. 86,967 este minunat. Eu m'am vindecat cu totul de suferințele de reumatism, folosind aparatul d-tale. Primesce mulțumirile mele.

Cu tótă stima

F. Lindeschmidt.

Nemet Palanka, 1 Febr. 1904.

Onorate domnule Müller!

Vė rog a-mi mai trimite încă un aparat, care mi-a folosit la durerile mele de inimă și de care am trebuință pentru o amică a mea.

Cu tótă stima

Wavrih Vilma.

Agram, 31/I 1904.

POSTA REDACȚIUNELI.

D-lui V. C. în H. — Nu putem da loc șirurilor ce ne-ai trimis spre publicare, de óre-ce în articolul, de care te legi, nu se fac personalități cum faci d-ta, și nu se amintesce nici un nume, ci simptomele se combate un rėu, care de fapt esistă în multe comune de ale noastre. Alta este, decă d-ta te simți atins cum se pare. Acesta însă nu ți dá dreptul a te năpusti asupra altora.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil Traian H. Pop.

CASA

de vėndare ori de închiriat, în piața Prundului nr. 5, este de închiriat eventual de vėndare. Poziția cea mai bună.

Informații mai de aprópe se dau în strada Căpitanului nr. 12, în dreapta.

De ađi încolo

în Pivnița Eszterházy

pe lângă soiurile de vinuri deja cunoscute, se pune în vėndare vin din anul trecut

1 litru 36 cr.

La cumpărare de 10 ltr. afară de local

1 litru 32 cr.

50 litri pentru esport la sate

1 litru 25 cr.

Anul 1903 au fost un an bun pentru vinuri!

WILHELM KOPONY.

Berea
„Pilsner Urquell“
se vinde numai în
Restaurantul
dela Schwartzburg și
dela Redută.
Representanța Berăriei
„Bürgerliches Bräuhaus“
pentru Transilvania.

Celor ce SUFER DE NERVI

li se recomandă metoda de vindecare care constă numai din spălături externe și este de 20 ani adoptat de profesori, medici practici, parte mare din public, cu efect frapant, ne vătămător și ieftin.

Cereți broșura a 26-a ediție de, **Romann Weissmann:**

Ueber Nervenkrankheiten u. Schlagfluss,

care se trimite gratis prin farmacistul

Dr. V. Emil Rothschoeck

în Debreczin.

Conținutul următorilor articoli higienici sunt întrebunțați de cei mai renumiți profesori și medici, și sunt declarați de **forțe bune.**

Senegin contra tusei, reușelii, dureri de piept, officei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungórei și tusei seci. Vindecă sigur și repede. — Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Capsic unsore contra durerii de óse, podădurerilor de cap, de dinți și nervi, precum și șerinturilor. Cele mai îmbătrinite bóle le vindecă. — Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, grėță și vomare, șgirciurile cele mai grele, Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. — Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Kaljodsarsapari mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tineretelo. — Prețul 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons închiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum palpitarea de iuimă, amețeli, dureri de cap și altele. Decă cine suferă de încheierea scaunului, numai decăt se comandez Laxbonbons, zaharele purgative, plăcute și dulci la gustat. — Prețul 1 corónă.

Faceți încercare despre ori-ce articol și Vė veți convinge.

Cornel Demeter,

apotecar în Budapestbékásmegyer nr. casei 39.

1500 părechii de ghețe diferite,
pentru bărbați, dame și copii, marfă garantat solidă,
din cauza lipsei de loc, **se vėnd**
ieftin de tot, chiar sub prețul costului,
în Právălia de ghețe
IOAN SABADEANU
Brașov, Strada porții nr. 10.
Folosescă fie-care ocaștinea, pentru de a cumpăra **ieftin**
marfă bună.

